

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**MAJETKOVÁ TRESTNÁ ČINNOST NA
PŘÍBRAMSKU**

Autor práce: Veronika Voborská

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Milan Šumbera

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Milanu Šumberovi, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

VOBORSKÁ, V. *Majetková trestná činnost na Příbramsku : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2017. 66 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Milan Šumbera.

Klíčová slova: majetková trestná činnost, krádež, trestní zákoník

Práce pojednává o majetkové trestné činnosti, detailně pak o trestném činu krádeže. Mezi majetkové trestné činy patří vedle krádeže především trestné činy zpronevěra, neoprávněné užívání cizí věci, podvod, pojistný podvod aj. Majetková trestná činnost je nástrojem ochrany majetkových práv. Trestný čin krádeže je nejčastěji páchaný trestný čin v České republice. Krádež spáchá ten, kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní. Jedná se o lidské konání, které je kriminalizováno ve všech dobách a kulturách. Objektem trestného činu krádeže je zejména vlastnictví věci. Pachatelem zločinu je zloděj. Součástí práce je dotazníkové šetření mezi respondenty zaměstnanci firmy SENCO Příbram spol. s r.o. a dále i komparace majetkové trestné činnosti na Příbramsku se zbytkem České republiky.

ABSTRACT

VOBORSKÁ, V. *Property Criminal Activity in the Píbram: Bachelor thesis.*
České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2017. 66 p.
Supervisor : JUDr. Milan Šumbera.

Key words: property crime, robbery, criminal code

Bachelor Thesis deals with property crime in detail then about the offense of theft. Among property crimes, alongside theft crimes primarily embezzlement, unauthorized use of another's property, fraud and insurance fraud. Property crime is a tool to protect property rights. The crime of theft is most often perpetrated a crime in the Czech Republic. Theft commits one who appropriates strange thing in that it authorizes. It is a human activity, which is criminalized in all ages and cultures. The object of the crime of theft is particularly ownership of things. The perpetrator of the crime is a thief. The work includes survey among respondents - the employees of the company SENCO Píbram spol. s.r.o. and also a comparison of property crime for the region of Píbram and the Czech Republic.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Charakteristika majetkové trestné činnosti.....	11
2.1 Obecná charakteristika	11
2.1.1 Trestné činy proti majetku	12
2.2 Ústavněprávní základy	25
2.2.1 Ochrana vlastnického práva	25
2.2.2 Ochrana ze strany státu	26
2.3 Majetek jako druhový objekt ochrany	27
2.3.1 Následek a účinek	28
2.4 Zavinění.....	28
2.5 Rekodifikace.....	29
3 Trestný čin krádež	30
3.1 Pojem krádež	30
3.2 Typové znaky krádeže	30
3.2.1 Přisvojení cizí věci	31
3.2.2 Zmocnění se cizí věci.....	31
3.3 Objekt.....	32
3.4 Předmět útoku.....	34
3.5 Objektivní stránka dle § 205 odst. 1	34
3.5.1 Škoda nikoliv nepatrná na majetku	35
3.5.2 Vloupání.....	36
3.5.3 Uchování věci násilím.....	36
3.5.4 Spáchání činu na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě.....	37
3.5.5 Spáchání činu na evakuovaném území	37
3.6 Objektivní stránka dle § 205 odst. 2.....	38
3.7 Objektivní stránka dle § 205 odst. 3.....	38

3.8	Objektivní stránka dle § 205 odst. 4.....	39
3.9	Objektivní stránka dle § 205 odst. 5.....	40
3.10	Subjekt	41
3.11	Subjektivní stránka	41
3.12	Vývojová stádia krádeže.....	42
3.12.1	Příprava	42
3.12.2	Pokus.....	42
3.12.3	Dokonaný trestný čin	43
4	Dotazník	45
5	Komparace trestné činnosti vybraného regionu s Českou republikou	54
	Závěr.....	57
	Seznam použitých zdrojů	58
	Seznam zkratk	63
	Seznam grafů	64
	Přílohy	65

Úvod

Tato práce se zaměřuje na majetkovou trestnou činnost (trestné činy proti majetku) se zvláštním zaměřením na některé její aspekty na Příbramsku.

Trestné činy proti majetku jsou upraveny v páté hlavě zvláštní části zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“ nebo „TZ“). Bakalářská práce charakterizuje jednotlivé skutkové podstaty trestných činů proti majetku. Pomocí dotazníku vyplněného obyvateli Příbramska objasním názor na majetkovou trestnou činnost. Dále vyhodnotím vývoj majetkové trestné činnosti vybraného regionu a České republiky (dále jen ČR).

Bakalářská práce se pokusí ve své teoretické části reflektovat skutečnost, že nový trestní zákoník¹ z roku 2009 prošel řadou změn, mj. i novou koncepcí systematiky trestných činů.

Ze systematického hlediska je na úvod vhodné uvést postřeh, že v zákoně č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen trestní zákon)² jsou trestné činy proti majetku specifikovány v hlavě deváté v ustanovení § 247 až § 258, tedy až v závěru zvláštní části zákona, daleko za trestnými činy hospodářskými. V novém trestním zákoníku však již byly zařazeny více do popředí (ustanovení § 205 až § 232), dle své důležitosti a významu, do hlavy páté, za trestné činy proti rodině a mládeži, které uzavírají výčet trestných činů zasahujících do základních lidských práv a integrity člověka. Až po majetkových trestných činech jsou zařazeny trestné činy hospodářské, obecně nebezpečné atd.³

Důvodová zpráva k novému trestnímu zákoníku uvádí, že vzhledem k poměrně častým novelizacím majetkových trestných činů od roku 1990, kterými bylo reagováno na společenské změny a vývoj v oblasti páchání těchto trestných činů, doznala znění jednotlivých skutkových podstat poměrně malých změn a že zásadním způsobem byly upřesněny okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby navazující na základní

---

¹ ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: Sbírka zákonů, Česká republika [online]. 2009, částka 11/2009. Dostupné z WWW: < <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#cast1>>.

² ČESKO. Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů, Česká republika [online]. 1961, částka 65/1961. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140>>.

³ HRUŠÁKOVÁ, Milana. Vybrané majetkové trestné činy v novém trestním zákoníku ve srovnání s aktuální úpravou, se zaměřením na nedbalostní trestné činy, *Bulletin advokacie*, 2009, č. 10, s. 73.

skutkové podstaty jednotlivých trestných činů, aby bylo možno lépe postihnout všechna typově závažnější jednání, která se v praxi obvykle vyskytují.⁴

Jak vyplývá z výše uvedeného, z majetkových trestných činů se tato práce zaměří zejména na skutkovou podstatu trestného činu krádeže, tj. na rozbor ustanovení § 205 TZ. Odborníci tvrdí, že krádež patří dle statistik k absolutně i relativně nejčetnějším deliktům v celkové skladbě trestné činnosti, což potvrzují i statistické údaje⁵, tudíž rozbor této skutkové podstaty má zajisté velký praktický význam.

Tato práce se zaměří na samotný pojem krádeže, jeho typové znaky, objekt, objektivní stránku, subjekt a subjektivní stránku podle základní skutkové podstaty (§ 205 odst. 1 TZ) i podle kvalifikované skutkové podstaty (uvedené v následujících odstavcích ustanovení § 205 TZ), dále na předmět útoku i vývojová stádia trestného činu krádeže.

---

⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb.

⁵ TERYNGEL, Jiří. Krádež a její posuzování podle novely tr. zákona, *Právo a zákonnost*, 1992, č. 5, s. 286.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem teoretické části práce je analyzovat a charakterizovat obecně právní úpravu majetkové trestné činnosti v trestním zákoníku se zvláštním zaměřením na analýzu a charakteristiku skutkové podstaty trestného činu krádeže uvedeného v ust. § 205 TZ.

Hlavním cílem praktické části bakalářské práce je zhodnotit dynamiku majetkové trestné činnosti na Příbramsku. Dílčím cílem je diachronní komparace majetkové trestné činnosti za posledních 10 let ve vybraném regionu a ČR. Pomocí dlouhodobého pozorování statistických údajů zjistím vývoj trestné činnosti za posledních 10 let. Shromážděné informace interpretuji pomocí grafu. Dalším cílem je zjistit názor obyvatelů Příbramska, zda se nebojí o svůj majetek v souvislosti s jeho možným odcizením.

Z metodologického hlediska bude práce zpracovávána za použití vědeckých metod syntézy a analýzy. V praktické části pak bude kromě těchto metod použito i statistické metody a dotazníkového šetření.

2 Charakteristika majetkové trestné činnosti

2.1 Obecná charakteristika

Každý protiprávní čin, který vykazuje všechny znaky uvedené v trestním zákoníku, je trestným činem a je třeba vyvodit trestní odpovědnost za jeho spáchání.

V případě méně závažných trestných činů je tato zásada korigována použitím zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 TZ, podle níž trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Zásada subsidiarity trestní represe a z ní vyplývající pojetí trestního práva jako „ultima ratio“ zavazuje i zákonodárce, který ji v trestním zákoníku také dodržel, pokud stanovil trestnost jen v závažnějších případech, a to zejména tam, kde konkretizoval dolní hranici trestní odpovědnosti, např. typicky právě u trestných činů proti majetku.⁶

Výskyt majetkových trestných činů vzhledem k jejich frekvenci v praxi předurčuje vývoj celkové kriminality a je závažným společenským problémem. Jejich právní úprava je klasická a stabilní, nepodléhá převratným a rychlým změnám. Proto i změny provedené novým trestním zákoníkem mají spíše dílčí charakter, výklad jednotlivých skutkových podstat je v některých případech závislý na změnách souvisejících mimo trestních předpisů.

Majetková trestná činnost představuje v ČR stejně jako v jiných vyspělých zemích převážnou část celkové kriminality (naše statistiky vykazují trvale každoročně podíl majetkové kriminality na celkové kriminalitě ve výši přes 70 %). Lze tak říci, že výskyt majetkových trestných činů do značné míry předurčuje vývoj celkové kriminality a je tedy bezesporu závažným společenským problémem.

Objektem trestných činů zařazených do hlavy páté zvláštní části nového trestního zákoníku jsou majetkové zájmy. Vedle zájmu na ochraně vlastnického práva

---

⁶ PÚRY, František. Poznámky k pojetí trestního práva jako „ultima ratio“. In: Vanduchová, Marie (ed.) *Pocťa Otovi Novotnému k 80. narozeninám*, Praha: Wolters Kluwer, 2008, s. 252.

jako takového jsou tu chráněna i některá jiná majetková práva a nerušené držení věci. Rozsah chráněných zájmů je v jednotlivých ustanoveních různý.⁷

Tak například platí, že skutková podstata trestného činu podvodu podle § 209 trestního zákoníku chrání majetek jako celek, zatímco skutková podstata trestného činu krádeže podle § 205 trestního zákoníku chrání pouze věci.

Pachatelem trestných činů proti majetku může být zpravidla kdokoli, ale některých trestných činů, jako např. poškození věřitele podle § 222 trestního zákoníku či zvýhodnění věřitele podle § 223 trestního zákoníku, se může dopustit jen konkrétní nebo speciální subjekt. Konkrétní subjekt je příkladmo dlužník a speciální subjekt například soudní znalec.

2.1.1 Trestné činy proti majetku

Jak bylo shora uvedeno, trestné činy proti majetku, zařadil zákonodárce do hlavy páté, čímž vyjádřil oproti dřívější právní úpravě důležitost společenské ochrany majetku. Jako první trestný čin v této hlavě je krádež a to pod ust. § 205 trestního zákoníku, kterému bude věnována třetí, coby samostatná kapitola této práce.

Následují další trestné činy zařazené v hlavě páté trestního zákoníku, které budou zmíněny okrajově a to uvádím v souvislosti komparativního přístupu právě s předmětným trestným činem krádeže. Jedná se o následující trestné činy a paragrafové znění:

Jde o trestné činy citovaného zákona a to Zpronevěra dle § 206, Neoprávněné užívání cizí věci dle § 207, Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru dle § 208 atd., § 209 Podvod, § 210 Pojistný podvod, § 211 Úvěrový podvod, § 212 Dotační podvod, § 213 Provozování nepoctivých her a sázek, § 214 Podílnictví, § 215 Podílnictví z nedbalosti, § 216 Legalizace výnosů z trestné činnosti, § 217 Legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti, § 218 Lichva, § 219 Zatajení věci, § 220 Porušení povinnosti při správě cizího majetku, § 221 Porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti, § 222 Poškození věřitele, § 223 Zvýhodnění věřitele, § 224 Způsobení úpadku, § 225 Porušení povinnosti v insolvenčním řízení, § 226 Pletichy v insolvenčním řízení, § 227 Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku, § 228 Poškození cizí věci, § 229 Zneužívání vlastnictví, § 230 Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči

---

⁷ KUČHTA, Josef. Úprava majetkových trestných činů v novém trestním zákoníku, *Právní rozhledy*, 2010, č. 1, s. 1.

informací, § 231 Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat, Poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti dle § 232 trestního zákoníku.

Trestný čin **zpronevěra podle § 206** spočívá ve skutku, jímž si *někdo přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou*. Typickým příkladem může být jednání advokáta, který převezme do úschovy na základě smlouvy o úschově finanční prostředky, které pro něj jsou cizí věci, aby s nimi naložil způsobem ujednaným ve smlouvě, a poté s nimi naloží v rozporu se smluvními podmínkami tak, že si je přisvojí, čímž způsobí klientům (svěřitelům) škodu. Je zde třeba sledovat jistý rozdíl od trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku, kde je vznik škody spojen s nakládáním s cizím majetkem v rozporu s tím, jak byl pachatel povinen takový majetek opatrovat nebo spravovat, avšak záměrem pachatele není ani vlastní prospěch, ani prospěch nikoho jiného.⁸

Trestný čin **neoprávněné užívání cizí věci podle § 207** je založen na tom, že se *někdo zmocní cizí věci nikoli malé hodnoty nebo motorového vozidla v úmyslu je přechodně užívat, nebo kdo na cizím majetku způsobí škodu nikoli malou tím, že neoprávněně takové věci, které mu byly svěřeny, přechodně užívá*. Pachatelé trestného činu neoprávněného užívání cizí věci spáchaného formou neoprávněného užívání motorového vozidla dosti často po zmocnění se vozidla a neoprávněné jízdě zanechají je na místě, kam dojeli, načež vozidlo opustí, např. proto, že jízdou spotřebovali pohonné látky apod. Jestliže pak vznikne na vozidle škoda tím, že pachatel je dostatečně nezabezpečí proti jeho poškození, vozidlo se dá samovolně do pohybu a narazí na překážku, pak takto vzniklá škoda je v příčinné souvislosti s protiprávním jednáním záležejícím ve zmocnění se vozidla v úmyslu předpokládaném.⁹

Trestný čin **neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru podle § 208** je spáchán tehdy, pakliže *někdo protiprávně obsadí nebo užívá dům, byt nebo nebytový prostor jiného*. Stejně tak bude postihován ten, *kdo oprávněné osobě v užívání domu, bytu nebo nebytového prostoru neoprávněně brání*. Se zajímavým názorem přispěl aplikační praxi postihování tohoto jednání Ústavní soud,

⁸ KRATOVCHVÍL, Vladimír. Svěřená věc nebo jiná majetková hodnota, *Státní zastupitelství*, 2016, č. 4, s. 53.

⁹ LÁTAL, Jaroslav. Škoda z neoprávněného užívání cizích motorových vozidel, *Právní rozhledy*, 1994, č. 4, s. 113.

podle jehož názoru při trestněprávním posuzování jednání, které má z občanskoprávního pohledu podobu sporu o existenci užívacího práva, nutno věc primárně nahlížet z pohledu práva občanského a uvážit, zda stíhané jednání by např. nemohlo být v civilním řízení posouzeno jako výkon práva. Jen důsledné respektování principu ultima ratio zaručuje, že omezení prostřednictvím trestního práva bude možno ještě považovat za proporcionální s účelem sledovaným trestním řízením. Princip subsidiarity trestní represe přitom vyžaduje, aby stát uplatňoval prostředky trestního práva zdrženlivě, tj. především v těch případech, kdy jiné právní prostředky selhávají nebo nejsou efektivní.¹⁰

Trestný čin **podvod podle § 209** je poměrně často stíhanou skutkovou podstatou, jež je naplněna tehdy, pakliže *kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou*. Uvedení v omyl je jednání, kterým pachatel předstírá okolnosti, které nejsou v souladu se skutečným stavem věci. Může jít o jednání, které je konáním nebo opomenutím, popř. konkludentním jednáním. Není nezbytnou podmínkou, aby v omyl byl uveden poškozený, může jít o uvedení v omyl jiné osoby. O konkludentní jednání jde např. tehdy, když host konzumuje v restauraci, bydlí v hotelu atd., aniž má v úmyslu cenu služeb zaplatit. Podstatou problému podvodu v praxi je ne zcela jasné vymezení vztahu mezi uvedením v omyl nebo využitím omylu a zatajením nebo potlačením relevantní informace. Jde o ty případy, kdy pachatel machinací, lstí, falšování dokladů apod. používá, aby zakryl jiný dokonaný trestný čin. Mezi jednáním poškozeného v omylu a vznikem škodu musí existovat příčinná souvislost. Obecně platí, že průběh této příčinné souvislosti musí být kryt zaviněním pachatele, tedy musí být prokázáno, že pachatel věděl, že mezi omylem poškozeného, který byl pachatelem způsoben nebo aspoň využit, a následnou škodu příčinná souvislost existuje nebo s její existencí musí být srozuměn. To je zvláště obtížné právě u případů úvěrových podvodů. Zde nepostačí prokázat, že pachatel úvěr vylákal pod nepravdivou záminkou, musí být prokázáno, že pachatel už v době poskytnutí určitého plnění (peněz, zboží) jednal v úmyslu vylákané peníze, popř. zboží, nezaplatit, popř. nezaplatit je ve smluvené lhůtě, popřípadě byl s tím aspoň srozuměn.¹¹

Trestný čin **pojistný podvod podle § 210** spáchá ten, *kdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí a) v souvislosti s uzavíráním*

¹⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 2. června 2005, sp. zn. IV ÚS 469/04.

¹¹ TERYNGEL, Jiří. Podvod podle § 250 tr. zák., *Právo a podnikání*, 1995, č. 4, s. 20.

nebo změnou pojistné smlouvy, b) v souvislosti s likvidací pojistné události, nebo c) při uplatnění práva na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění. Stejně bude potrestán, kdo v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch vyvolá nebo předstírá událost, s níž je spojeno právo na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění, nebo stav vyvolaný pojistnou událostí udržuje, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou. Dle názoru Ústavního soudu jsou ohrožení majetku, či jeho porucha, způsobené pojistným podvodem ve svém reálném důsledku typicky závažnější než poruchy vyvolané podvodem obecným, kde provázanost různých subjektů pojištění chybí. Proto je trestně-politicky žádoucí a nutné, aby byla existující objektivní nerovnost v dopadech obecného a pojistného podvodu vyrovnávána trestněprávní úpravou. Takto odůvodněná širší a v tomto smyslu trestněprávně funkční „nerovnost“ je nezbytná k tomu, aby se celková ochrana před podvody různých typů stala podle práva vyrovnanou.¹²

Trestný čin **úvěrový podvod podle § 211** spočívá ve skutku, kterého se dopustí *ten, kdo při sjednávání úvěrové smlouvy nebo při čerpání úvěru uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí. Stejně bude potrestán, kdo bez souhlasu věřitele, v nikoli malém rozsahu, použije prostředky získané účelovým úvěrem na jiný než určený účel.* Dle důvodové zprávy k zákonu č. 253/1997 Sb. zákon, kterým se mění a doplňuje zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, se do (tehdy platného) trestního zákona vůbec poprvé zavedla zvláštní skutková trestného činu úvěrového podvodu, tímto opatřením zákonodárce sledoval rozšíření trestního postihu i na další formy podvodného jednání, které je sice trestné již podle stávající (tj. tehdejší) právní úpravy, ale zpravidla se nedokáže. Na rozdíl od skutkové podstaty trestného činu podvodu je ustanovení trestného činu úvěrového podvodu v základní skutkové podstatě konstruováno jako tzv. předčasně dokonaný delikt, tedy jako zvláštní forma přípravy, kdy se k trestnosti nevyžaduje uvedení v omyl, ani využití omylu, ale postačí již samo uvedení nepravdivého nebo hrubě zkresleného údaje.¹³

Trestného činu **dotiční podvod podle § 212** se dopustí *ten, kdo v žádosti o poskytnutí dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci nebo příspěvku uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti. Stejně bude potrestán, kdo použije, v nikoli malém rozsahu, prostředky získané účelovou dotací, subvencí nebo návratnou finanční výpomocí nebo příspěvkem na jiný než určený účel.* Ustanovení

¹² Nález Ústavního soudu ze dne 17. dubna 2009, sp. zn. III. ÚS 1748/08.

¹³ HERCZEG, Jiří. K pojmu "úvěru" u trestného činu úvěrového podvodu, *Trestní právo*, 2004, č. 1, s. 2.

trestního zákoníku o trestném činu dotačního podvodu zajišťuje ochranu před poskytováním subvencí, dotací, nebo návratných finančních výpomocí nebo příspěvků, včetně jejich účelovému určení, přičemž se sleduje skutečnost, že společný rozpočet Evropských společenství je finančním nástrojem k realizaci cílů Evropské unie. Společná rozpočtová politika Evropské unie se týká integračního seskupení jako celku a uskutečňována je jejími orgány. Vedle toho každý členský stát provádí vlastní fiskální politiku, která je do určité míry koordinována. Mezi pravidelné výdaje z rozpočtů Evropských společenství patří strukturální výdaje, kam spadají zvláště výdaje jednotlivých strukturálních fondů a projektů financování zahraničních akcí, mající mj. podobu oněch finančních prostředků. Jestliže jsou takové prostředky poskytovány z výdajové stránky rozpočtu Evropských společenství, rozpočtu spravovaných Evropskými společenstvími nebo jejich jménem, a děje se tak podvodným jednáním, mohou být dotčeny též finanční zájmy Evropských společenství, jimž poskytuje ochranu ustanovení § 260 trestního zákoníku.¹⁴

Trestný čin **provozování nepoctivých her a sázek podle § 213** spočívá ve skutku, kterého se dopustí ten, *kdo provozuje peněžní nebo jinou podobnou hru nebo sázku, jejíž pravidla nezaručují rovné možnosti výhry všem účastníkům*. Trestní zákoník dle jeho důvodové zprávy zavedl ve srovnání se starou právní úpravou jen příslušné nové okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby tak, aby byly náležitě postiženy typově závažnější v praxi se vyskytující případy.¹⁵

Trestného činu **podílnictví podle § 214** se dopustí *ten, kdo ukryje, na sebe nebo jiného převede anebo užívá a) věc, která byla získána trestným činem spáchaným na území České republiky nebo v cizině jinou osobou, nebo jako odměna za něj, nebo b) věc, která byla opatřena za věc uvedenou v písmenu a), nebo kdo se ke spáchání takového činu spolčí*. Za spolčení jako formu přípravy se považuje dohoda dvou nebo více osob o spáchání konkrétního, byť detailně neurčeného, zvláště závažného zločinu, ať již výslovná, nebo konkludentní (mlčky uzavřená). Obsahem spolčení je buď budoucí spolupachatelství, nebo u některých členů spolčení je to budoucí pachatelství a u dalších

---

¹⁴ Výkladové stanovisko Nejvyššího státního zástupce č. 3/2011 ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k otázce jednočinného souběhu trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 trestního zákoníku s trestným činem dotačního podvodu podle § 212 trestního zákoníku a jednočinného souběhu trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 trestního zákoníku s trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku.

¹⁵ Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb.

budoucí organizátorství či pomoc. Spolčení je obdobné jako vzájemný návod, a může být proto posuzováno někdy jako příprava ve formě návodu.¹⁶

Trestný čin **podílnictví z nedbalosti podle § 215** spáchá ten, *kdo kryje nebo na sebe nebo jiného převede z nedbalosti věc nikoli malé hodnoty, která byla získána trestným činem spáchaným na území České republiky nebo v cizině jinou osobou, nebo jako odměna za něj.* Trestný čin podílnictví z nedbalosti (jak napovídá sám název trestného činu) je nedbalostní formou předchozího trestného činu, jehož skutková podstata prodělala podstatné změny ve srovnání se svým legislativním předchůdcem (viz § 252 trestního zákona). Nově se toto ustanovení vztahuje i na věc nebo majetkovou hodnotu „nikoliv malé hodnoty“ (nejméně 25 000 Kč), čímž došlo ke zpřísnění, neboť dříve bylo možné postihnout jen pachatele, kteří buď z nedbalosti ukryli nebo převedli na sebe věc nebo jinou majetkovou hodnotu větší hodnoty (nejméně 50 000 Kč).¹⁷

Trestného činu **legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216** se dopustí ten, *kdo zastírá původ nebo jinak usiluje, aby bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno zjištění původu a) věci, která byla získána trestným činem spáchaným na území České republiky nebo v cizině, nebo jako odměna za něj, nebo b) věci, která byla opatřena za věc uvedenou v písmenu a), nebo kdo jinému spáchání takového činu umožní nebo se ke spáchání takového činu spolčí.* Podobnost se skutkovou podstatou trestného činu podílnictví je zjevná. První základní skutková podstata vzhledem k obecné formulaci umožňuje postihnout zastření původu nebo jiné usilování, aby bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno zjištění původu věci nebo jiné majetkové hodnoty získané trestnou činností nejenom jinému, ale i pachateli základního (hlavního) trestného činu. Proto pachatelem tohoto trestného činu podle uvedené první skutkové podstaty může být i sám pachatel základního (hlavního) trestného činu, který zastírá původ nebo jinak usiluje, aby bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno zjištění původu věci nebo jiné majetkové hodnoty získané trestnou činností. Jde tedy o stíhání tzv. samopraní. Naproti tomu druhá základní skutková podstata postihuje zvláštní formu účastenství spočívající v umožnění spáchání takového trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti, kdy jde o jednání pachatele, který umožní jinému zastřít původ nebo jinak usilovat o to, aby

---

¹⁶ HERCZOG, Jiří. Několik poznámek k zavedení trestnosti přípravy u podílnictví a legalizace výnosů z trestné činnosti, *Trestní právo*, 2015, č. 2, s. 23.

¹⁷ HRUŠÁKOVÁ, Milana. Vybrané majetkové trestné činy v novém trestním zákoníku ve srovnání s aktuální úpravou, se zaměřením na nedbalostní trestné činy, *Bulletin advokacie*, 2009, č. 10, s. 74.

bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno zjištění původu věci nebo jiné majetkové hodnoty získané trestným činem.¹⁸

Trestný čin **legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti podle § 217** spočívá v tom, že *někdo jinému z nedbalosti umožní zastřít původ nebo zjištění původu věci ve větší hodnotě, která byla získána trestným činem spáchaným na území České republiky nebo v cizině, nebo jako odměna za něj, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci*. Jedná se opět (stejně jako v případě trestného činu podílnictví) o nedbalostní formu předchozího trestného činu.

Trestný čin **lichvy podle § 218** spáchá ten, *kdo zneužívá něčí rozumové slabosti, tísně, nezkušenosti, lehkomyšlnosti nebo něčího rozrušení, dá sobě nebo jinému poskytnout nebo slíbit plnění, jehož hodnota je k hodnotě vzájemného plnění v hrubém nepoměru, nebo kdo takovou pohledávku uplatní nebo v úmyslu uplatnit ji na sebe převede*. Zákaz lichvy chrání majetek prostřednictvím smluvní svobody a zásadně není úkolem skutkové podstaty lichvy vytvářet ideální tržní vztahy nebo aspirovat na spravedlivé rozdělování statků v jeho absolutním smyslu. Ačkoliv tedy jde v případě zákazu lichvy o zamezení určitého právního jednání, které je v rozporu s dobrými mravy, může být relevantně posouzen nápadný nepoměr pouze na základě rozdílu objektivních hodnot plnění a protiplnění. Přitom je třeba rozlišovat jak objektivní hodnotu plnění poškozeného, tak objektivní hodnotu protiplnění lichváře.¹⁹

Trestný čin **zatajení věci podle § 219** spočívá ve skutku, *kterým si někdo přisvojí cizí věc nikoli nepatrné hodnoty, která se dostala do jeho moci nálezem, omylem nebo jinak bez přivolení osoby oprávněné*. Za cizí věc se pokládá věc, která nenáleží pachateli, nebo nenáleží výlučně jemu. Věc nepatrné hodnoty je věc, jejíž hodnota stanovená podle § 137 trestního zákoníku dosahuje částky nejméně 5000 Kč. Nálezem se rozumí, že někdo bez svého aktivního přičinění nalezne věc, která byla zapomenuta, nebo ztracena. Opuštění věci je jednostranný právní úkon, kterým se vlastník vzdává svého vlastnického práva. Ztráta věci je událostí, nikoliv projevem vůle. Ztráta věci znamená, že se věc dostane z moci držitele nebo vlastníka bez jeho vůle. Na trestněprávní úpravu zatajení věci navazuje úprava takového protiprávního jednání v zákoně o přestupcích – podle § 50 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb. zákon

¹⁸ HERCZOG, Jiří. Legalizace výnosů z trestné činnosti a zdanění zisků z neidentifikovatelných zdrojů, *Bulletin advokacie*, 2015, č. 3, s. 23.

¹⁹ JANOUŠEK, Michal. Trestněprávní aspekty lichvy po rekodifikaci soukromého práva ve srovnání s německým pojetím trestného činu lichvy, *Státní zastupitelství*, 2015, č. 1, s. 28.

České národní rady o přestupcích, přičemž zatajení věci nepatrné hodnoty zakládá přestupek proti majetku.²⁰

Trestný čin **porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220** spáchá ten, *kdo poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou*. Tento trestný čin často postihuje výkon funkcí demokraticky volených zastupitelů, kteří spravují záležitosti veřejné správy (typicky starostové, radní, ministři aj.). Do rozporu s povinnostmi postupovat s péčí řádného hospodáře se často dostávají obce, které upřednostňují podporu svých vlastních občanů či přímo rozvoj obce jako takové. Je nezbytné pamatovat, že obce mají i jiné zájmy než jen řádnou správu majetku, kterými je právě péče o občany a obec jako takovou. Faktem je však skutečnost, že pokud někdo svým jednáním poškodí zájmy obce, měl by za takové jednání nést odpovědnost, ať už civilněprávní, správněprávní, či trestněprávní. Problematickými se jeví tendence kriminalizovat rozhodování členů samosprávných orgánů i v případech, kdy rozhodují o věcech samosprávných s dostatečnou znalostí věci, a to s přihlédnutím k zákonným ustanovením, kdy územně samosprávným celkům má být garantováno, že stát nebude až na výjimečné případy zasahovat do jejich činnosti.²¹

Uvedený úmyslně koncipovaný trestný čin má svůj protějšek (co do nedbalostní formy páchaní) v trestném činu **porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221**, kterého se dopustí ten, *kdo z hrubé nedbalosti poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou důležitou povinnost při opatrování nebo správě cizího majetku*.

Následující trestné činy reflektují cíle insolvenčního řízení, tak, jak je upraven zákonem č. 182/2006 Sb. zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), jimiž je uspořádání majetkových vztahů mezi širokým spektrem subjektů, zejména mezi dlužníkem a jeho věřiteli. V rámci tohoto procesu, resp. v souvislosti s insolvenčním řízením, může dojít ke spáchání trestných činů, které trestní zákoník vymezuje v ust. § 222 až § 226. Jedná se o tzv. úpadkové či konkursní delikty, mezi které řadíme trestný čin poškození věřitele (§ 222 TZ), trestný čin zvýhodnění věřitele (§ 223 TZ), trestný čin způsobení úpadku (§ 224 TZ), trestný čin porušení povinnosti

---

²⁰ ŠABATA, Karel. Opuštění věci, ztráta věci a trestný čin zatajení věci, *Státní zastupitelství*, 2015, č. 6, s. 24.

²¹ ZARIVNIJ, Petr. Trestní odpovědnost osob činných ve volených orgánech územních samosprávných celků, *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2016, č. 4, s. 661.

v insolvenčním řízení (§ 225 TZ) a trestní čin pletichy v insolvenčním řízení (§ 226 TZ). Výše uvedené trestné činy mohou být spáchány především subjekty, které jsou s insolvenčním řízením spojené nejúžeji, tj. dlužník, věřitel a insolvenční správce. Některé z úpadkových trestných činů však může spáchat osoba od výše uvedených odlišná.²²

Trestný čin **poškození věřitele podle § 222** spáchá ten, *kdo byt' i jen částečně, zmaří uspokojení svého věřitele tím, že a) zničí, poškodí, zatají, zcizí, učiní neupotřebitelnou, nebo odstraní, byt' i jen část svého majetku, b) postoupí svou pohledávku, anebo převezme dluh jiného, c) zatíží věc, která je předmětem závazku, nebo ji pronajme, d) předstírá nebo uzná neexistující právo nebo závazek, e) předstírá nebo uzná právo nebo závazek ve větším rozsahu, než odpovídá skutečnosti, f) předstírá splnění závazku, nebo g) předstírá úpadek nebo svůj majetek jinak zdánlivě zmenšuje nebo předstírá jeho zánik, a způsobí tím na cizím majetku škodu nikoli malou. Stejně bude potrestán, kdo, byt' i jen částečně, zmaří uspokojení věřitele jiné osoby tím, že a) zničí, poškodí, zatají, zcizí, učiní neupotřebitelnou nebo odstraní, byt' i jen část majetku dlužníka, nebo b) k majetku dlužníka uplatní neexistující právo nebo pohledávku nebo existující právo nebo pohledávku ve vyšší hodnotě či lepším pořadí, než jaké má, a způsobí tím na cizím majetku škodu nikoli malou.* Pachatelem trestného činu poškození věřitele podle § 222 trestního zákoníku může být podle odst. 1 pouze dlužník, podle odst. 2 může být pachatelem kdokoli jiný než dlužník, jehož věřitel byl tímto trestným činem poškozen.

Trestný čin **zvýhodnění věřitele podle § 223** spočívá v tom, že *pachatel jako dlužník, který je v úpadku, zmaří, byt' i jen částečně, uspokojení svého věřitele zvýhodněním jiného věřitele, a způsobí tím na cizím majetku škodu nikoli malou.* Zavedení tohoto nového trestného činu do právního řádu České republiky bylo vedeno snahou o zamezení takového jednání dlužníka, který doposud beztrestně podle svého uvážení nakládal se svým majetkem, ačkoli si byl vědom své neudržitelné ekonomické situace a toho, že není schopen, z důvodu déle trvající platební neschopnosti, uhradit svým věřitelům všechny své splatné závazky. Pokud tedy dále v tomto úpadkovém stavu realizoval úhrady těmto věřitelům, měl za povinnost je uspokojit jen a pouze poměrným a rovnoměrným způsobem, odpovídajícím zásadám (tehdy platného) zákona o konkursu a vyrovnání (nahrazen insolvenčním zákonem). Smysl zákonné úpravy

---

²² BERGER, Pavel. Úpadkové delikty, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 9, s. 50.

poměrného hrazení splatných závazků tak spočíval ve spravedlivé ochraně věřitelů, kteří sice veskrze nedostali veškeré protiplnění, na které měli nárok, neboť dlužník nebyl schopen plnit své splatné závazky, ale měli tak naději, že budou s ostatními uspokojeni alespoň poměrně. Oproti původní úpravě uvedené v trestním zákoně došlo v důsledku ustanovení § 223 trestního zákoníku k novému stanovení obsahu úpadkového stavu, když dřívější podmínku vymezenou neschopností dlužníka plnit své splatné závazky zákonodárce doplnil, resp. nahradil okolností jeho úpadku, který podle aktuálního insolvenčního zákona představuje buď předpoklad samotné insolvence, tedy stavu, kdy má dlužník více věřitelů a své splatné závazky není schopen plnit, nebo předlužení, což předpokládá situaci, kdy dlužník má více věřitelů a zároveň v souhrnu tyto závazky převyšují hodnotu jeho majetku.²³

Trestný čin **způsobení úpadku podle § 224** spáchá ten, *kdo byť i z hrubé nedbalosti, si přivodí úpadek tím, že a) činí vydání hrubě nepřiměřená svým majetkovým poměrům, b) spravuje svůj majetek způsobem, který neodpovídá zákonem mu uloženým nebo smluvně převzatým povinnostem nebo je s nimi v hrubém nepoměru, c) užívá poskytnutý úvěr v rozporu nebo hrubém nepoměru s jeho účelem, d) poskytuje ze svého majetku půjčky nebo úvěry jiným osobám, ač to je v hrubém nepoměru k jeho majetkovým poměrům, nebo e) učiní nad rámec obvyklého podnikatelského rizika obchod nebo operaci, která nenáleží k jeho pravidelné podnikatelské činnosti nebo je v hrubém nepoměru k jeho majetkovým poměrům. Stejně bude potrestán, kdo, byť i z hrubé nedbalosti, přijme nový závazek nebo zřídí zástavu, ač ví, že je v úpadku, a tím zhorší postavení dosavadních věřitelů.* Dle Nejvyššího soudu²⁴ hrubý nepoměr k majetkovým poměrům pachatele při překročení rámce obvyklého podnikatelského rizika je nutno posoudit na základě porovnání povahy a finanční náročnosti obchodu nebo operace v závislosti na jejím organizačním i materiálním zabezpečení ze strany dodavatele včetně jeho personálních, materiálních (např. dopravní, strojní a jiné vybavení) a finančních prostředků nutných pro realizaci takového obchodu nebo operace na straně jedné a jejího finančního krytí a nutné součinnosti ze strany odběratele na straně druhé, což zahrnuje zejména dohodnutý způsob financování a potřebné spolupráce ze strany odběratele v průběhu realizace (např. vyplacení finanční zálohy na počátku realizace, další financování jednotlivých etap, zajišťování a financování víceprací, předání díla a vypořádávání případných

²³ TICHÝ, Stanislav. Vybraná úskalí aplikace trestného činu zvýhodnění věřitele v praxi, *Státní zastupitelství*, 2013, č. 4, s. 21.

²⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. února 2012, sp. zn. 5 Tdo 1440/2011.

reklamací apod.). Z hlediska závěru o hrubém nepoměru v tomto smyslu záleží jen na skutečném výsledném poměru vzájemného srovnání těchto veličin.

Trestného činu **porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225** se dopustí ten, *kdo v insolvenčním řízení maří nebo hrubě ztěžuje výkon funkce insolvenčního správce, a tím ohrozí účel insolvenčního řízení, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti*. Zavedením této skutkové podstaty mezi úpadkové majetkové trestné činy byla odstraněna nelogičnost dřívější úpravy, když ustanovení § 126 trestního zákona o trestném činu porušení povinnosti v insolvenčním řízení (dříve porušení povinnosti v řízení o konkurzu) bylo jako jediné mezi trestnými činy hospodářskými. V souvislosti s touto skutkovou podstatou je třeba rovněž zdůraznit, že trestní zákoník v ustanovení § 225 ani v jiném ustanovení již nekriminalizuje samotné nesplnění zákonné povinnosti podat návrh na prohlášení konkurzu, resp. nyní návrh na zahájení insolvenčního řízení, jak tomu bylo dříve.²⁵

Trestný čin **pletichy v insolvenčním řízení podle § 226** spočívá ve skutku, kdy *někdo jako věřitel v souvislosti s hlasováním věřitelů v insolvenčním řízení přijme nebo si dá slíbit v rozporu se zásadami a pravidly insolvenčního řízení majetkový nebo jiný prospěch*. Stejně bude potrestán, *kdo věřiteli v souvislosti s hlasováním věřitelů v insolvenčním řízení poskytne, nabídne nebo slíbí v rozporu se zásadami a pravidly insolvenčního řízení majetkový nebo jiný prospěch*.

Trestného činu **porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku podle § 227** se dopustí ten, *kdo řízení před soudem nebo jiným orgánem veřejné moci odmítne splnit zákonnou povinnost učinit prohlášení o svém majetku nebo o majetku právnické osoby, za kterou je oprávněn jednat, nebo se takové povinnosti vyhýbá nebo v takovém prohlášení uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje*. Jedná se o trestný čin, který lze spáchat v insolvenčním řízení, ale též v některých jiných řízeních, byť i v nich to může být v souvislosti s uplatňováním nároků pocházejících ze závazkových právních vztahů mezi dlužníky a věřiteli.²⁶ Tento trestný čin tedy lze spáchat i v daňovém řízení, resp. v řízení vedeném podle daňového řádu.²⁷ Ve srovnání

²⁵ KUCHTA, Josef, PÚRY, František. Postih úpadkových deliktů podle nového trestního zákoníku s přihlédnutím k úpravě přípustného rizika, *Bulletin advokacie*, 2011, č. 9, s. 13.

²⁶ KUCHTA, Josef, PÚRY, František. Postih úpadkových deliktů podle nového trestního zákoníku s přihlédnutím k úpravě přípustného rizika, *Bulletin advokacie*, 2011, č. 9, s. 13.

²⁷ ČESKO. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.. In: Sbíрка zákonů, Česká republika [online]. 2009, částka 87/2009. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-280>>.

s předchozí právní úpravou je tato skutková podstata rozšířena na všechna prohlášení o majetku před státními orgány činěná na základě zákonné povinnosti a navíc, pokud jde o formy jednání popsané ve skutkové podstatě, i na vyhýbání se takové zákonné povinnosti, které se v praxi poměrně často vyskytuje. Nově lze využít tohoto ustanovení např. i ve věcech výkonu rozhodnutí.²⁸

Trestný čin **poškození cizí věci podle § 228** spáchá ten, *kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou. Stejně bude potrestán, kdo poškodí cizí věc tím, že ji postříká, pomaluje či popíše barvou nebo jinou látkou.* Dispozice odst. 2 skutkové podstaty tohoto trestného činu odkazuje nejčastěji na problematiku tzv. sprejerství, deliktní činnost páchanou dospívajícími dětmi či mladistvými. V těchto případech bude zřejmě účelné operovat se sankcemi ve formě tzv. výchovných opatření, zejména pak jde o probační program a napomenutí s výstrahou. Probační program může svým zaměřením výrazně zasáhnout do trávení volného času, neboť jde o časově náročnější program, který svým zaměřením a nabízenými službami odpovídá aktuálním životním problémům mladistvého. Rozdíl oproti ostatním opatřením je navíc ještě v tom, že mladistvý vždy musí souhlasit s účastí v něm. Tento předpoklad vychází i z toho, že je předpoklad větší intenzity „zásahů do běžného života mladistvých než u ostatních výchovných opatření. Druhé výchovné opatření – napomenutí s výstrahou – je sankcí menší intenzity a je činěna s cílem odradit mladistvého od opakování provinění a dosáhnout žádoucí změny jeho životních postojů a chování.²⁹

Trestný čin **zneužívání vlastnictví podle § 229** spočívá ve skutku, kterým *někdo poškodí důležitý zájem kulturní, vědecký, na ochraně přírody, krajiny nebo životního prostředí, chráněný jiným právním předpisem, tím, že zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnou nebo zašantročí vlastní věc větší hodnoty, která požívá ochrany podle jiného právního předpisu.* Poškozeným a neupotřebitelným se stane předmět ochrany podle § 229 TZ i tehdy, jestliže s ním pachatel nakládá takovým způsobem, že po úpravě nebo jiném zásahu sice slouží svému hospodářskému účelu, ale ztratí svou kulturní hodnotu, historickou hodnotu, přírodní hodnotu nebo význam pro tvorbu životního prostředí apod., tedy vlastnosti, pro které požívá zvláštní ochrany. Zašantročením věci se rozumí jakýkoli nekalý způsob zbavení se věci nebo její ukrytí,

²⁸ HRUŠÁKOVÁ, Milana. Vybrané majetkové trestné činy v novém trestním zákoníku ve srovnání s aktuální úpravou, se zaměřením na nedbalostní trestné činy, *Bulletin advokacie*, 2009, č. 10, s. 76.

²⁹ HERICH, Lukáš. Ukládání výchovných opatření podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže, *Státní zastupitelství*, 2013, č. 4, s. 28.

přemístění na odlehlé místo atd. Jednání zde může mít formu jak konání (např. zbourání památkově chráněné budovy, porážení přírodně cenných stromů, nelegální vývoz předmětů kulturní hodnoty do ciziny), tak i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel povinen podle jiného právního předpisu, úředního rozhodnutí nebo smlouvy, v důsledku dobrovolného převzetí povinnosti konat nebo vyplývala-li taková jeho zvláštní povinnost z jeho předchozího ohrožujícího jednání anebo k němuž byl z jiného důvodu podle okolností a svých poměrů povinen, např. při zanedbání údržby nemovité kulturní památky. Důležitým kulturním zájmem je především zájem na ochraně kulturních památek podle zákona č. 20/1987 Sb. Zákon České národní rady o státní památkové péči. Kulturními památkami jsou movité nebo nemovité věci, popřípadě soubory takových věcí, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické, a dále takové věci, které mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem.³⁰

Trestného činu **neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230** se dopustí ten, *kdo překoná bezpečnostní opatření, a tím neoprávněně získá přístup k počítačovému systému nebo k jeho části*. Jedná se reakci legislativců na tzv. hackerství čili počítačovou kriminalitu, která se stala známým pojmem jak u obecné veřejnosti či ve sdělovacích prostředcích, tak i v kruzích odborných, přestože se jedná o pojem, který není zcela přesně definován. V souvislosti s informatikou a informační technikou a s delikty páchanými v této oblasti jakož i vzhledem k užívání moderních informačních technologií jako nástrojů pro páchaní trestné činnosti se již delší dobu hovoří o informační a informatické kriminalitě.³¹

Do stejné skupiny trestných činů patří skutková podstata trestného činu **opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat podle § 231**, podle kterého spáchá takový skutek ten, *kdo v úmyslu spáchat trestný čin porušení tajemství dopravovaných zpráv podle § 182 odst. 1 písm. b), c) trestního zákoníku nebo trestný čin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací podle § 230 odst. 1, 2 trestního zákoníku vyrobí, uvede do oběhu, doveze, vyveze, proveze, nabízí, zprostředkuje, prodá nebo jinak zpřístupní, sobě*

---

³⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2298.

³¹ SOKOL, Tomáš, SMEJKAL, Vladimír. Postih počítačové kriminality podle nového trestního zákona, *Právní rádce*, 2009, č. 7, s. 43.

nebo jinému opatří nebo přechovává a) zařízení nebo jeho součást, postup, nástroj nebo jakýkoli jiný prostředek, včetně počítačového programu, vytvořený nebo přizpůsobený k neoprávněnému přístupu do sítě elektronických komunikací, k počítačovému systému nebo k jeho části, nebo b) počítačové heslo, přístupový kód, data, postup nebo jakýkoli jiný podobný prostředek, pomocí něhož lze získat přístup k počítačovému systému nebo jeho části. Samotné opatřování a přechovávání přístupových zařízení, byť vytvořených nebo přizpůsobených k neoprávněnému přístupu, není trestné, pokud chybí úmysl spáchat některý z uvedených trestných činů. Odlišují se tak od případů beztrestných, kdy někdo opatřuje nebo přechovává přístupové zařízení za jiným účelem (např. soudní znalec za účelem výkonu znalecké činnosti, bezpečnostní expert za účelem testování zabezpečení počítačových systémů, jiná osoba za oprávněným účelem) nebo bezúčelně.³²

Konečně trestného činu **poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti podle § 232** se dopustí ten, *kdo z hrubé nedbalosti porušením povinnosti vyplývajících ze zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uložené podle zákona nebo smluvně převzaté a) data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací zničí, poškodí, pozmění nebo učiní neupotřebitelnými, nebo b) učiní zásah do technického nebo programového vybavení počítače nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat, a tím způsobí na cizím majetku značnou škodu*. Kriminalizace nedbalostní formy zavinění je v tomto případě diskutabilní. Na jedné straně mohou vzniknout nesprávnou manipulací s počítačem nevyčíslitelné škody, na druhou stranu lze poměrně vysokou škodu způsobit jedinou drobnou operací (např. kliknutím myši). Legislativce proto omezil trestní odpovědnost na hrubou nedbalost a na způsobení značné škody. I přesto bude v každém jednotlivém případě nutné mít obzvláště na zřeteli zásadu subsidiarity trestní represe vyjádřenou v § 12 odst. 2 trestního zákoníku a z ní vyplývající princip ultima ratio.³³

2.2 Ústavněprávní základy

2.2.1 Ochrana vlastnického práva

Jak bylo výše uvedeno, majetková trestná činnost je nástrojem ochrany majetkových práv s právem vlastnickým na prvním místě. Právo vlastnit majetek je

³² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2318.

³³ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2323.

uváděno mezi základními lidskými právy. Základním ustanovením ústavněprávní ochrany je čl. 11 Listiny základních práv a svobod (dále jen listina). Dle odst. 1 tohoto ustanovení „*má každý právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje.*“

Listina v čl. 11 vyjadřuje ideu, že vlastník má právo svůj majetek držet, užívat, požívat a disponovat s ním, je oprávněn vzdát se své věci, opustit ji, spotřebovat ji nebo ji zničit a jeho vlastnictví působí vůči všem ostatním, kteří se musí zdržet neodůvodněných zásahů do něj.

Z ústavní ochrany vlastnického práva v první řadě vyplývá zákaz vylučovat či jinak diskriminovat kteréhokoli jednotlivce v jeho právu na vlastnictví a povinnost státu do tohoto práva mimo rámec stanovený Listinou nezasahovat. Pouhý spor o vlastnictví, v němž existence vlastnického práva teprve má být konstituována, ústavně chráněn zpravidla není.³⁴

Z dikce Listiny je zřejmé, že ochrana vlastnictví i majetku se v ústavněprávní rovině překrývá a neobstojí názor, že je možné vlastnit jen věc, a věc je jen to, „nač je možné si sáhnout“. Předmět majetku je třeba vnímat co nejširším možným pohledem - v ústavněprávní rovině je chráněno vlastnictví věcí hmotných, nehmotných i dalších hodnot, jimiž jsou např. předměty spadající do kategorií průmyslového a jiného duševního vlastnictví, zaknihované cenné papíry, investiční nástroje typu opcí, swapů, futures nebo forwardů či pohledávky.³⁵

Vedle vymezení předmětu a obsahu vlastnictví může být sporný rozsah povinností státu chránit vlastnictví.

2.2.2 Ochrana ze strany státu

Ústavní soud konstatoval, že garance vlastnického práva podle čl. 11 Listiny se sice bezprostředně týká toliko vztahu mezi jednotlivcem a státem, avšak kromě toho, že tato ustanovení zajišťují povinnost veřejné moci jednat tak, aby do vlastnického práva jednotlivce sama nezasahovala, zavazují veřejnou moc, aby vlastníkovvi poskytla ochranu v případě, kdy by jeho vlastnické právo bylo rušeno či omezováno ze strany třetích subjektů.

---

³⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 1. února 1994, sp. zn. III. ÚS 23/93.

³⁵ WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*, 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 301.

Vlastnické právo, jak je garantováno citovanými ustanoveními, tedy není pouze ochranou před zásahy ze strany veřejné moci (status negativus), nýbrž zakotvuje i nárok na určité pozitivní plnění (zejména tedy ochranu) ze strany státu.³⁶

Čl. 36 Listiny dále zakotvuje možnost pro každého domáhat se stanoveným postupem svého práva, tedy i práva vlastnického, u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.

Tato ústavněprávní ochrana je rozvedena a konkretizována v celém právním řádu, konkrétně zejména v trestním právu a v jeho trestněprávních předpisech, ale i ve správním právu a v jeho správněprávních předpisech atd.

2.3 Majetek jako druhový objekt ochrany

Jak již samotný název hlavy páté zákona napovídá, trestní zákoník ochraňuje postihováním trestných činů proti majetku právní statek nazývaný „majetek“; jde zejména o vlastnictví věci nebo jiné majetkové hodnoty.

Pod pojmem majetku zahrnujeme souhrn všech majetkových hodnot, tj. věcí, pohledávek (např. nárok na vyplacení pojistného plnění nebo nárok akcionáře na vyplacení dividendy) a jiných práv (např. majetková práva autorů) a penězi ocenitelných hodnot (obchodní podíly, resp. členské vklady v obchodních společnostech a družstvech, vklad tichého společníka atd.). Zvláštním druhem majetku je např. obchodní majetek podnikatele, který je fyzickou osobou, nebo právnické osoby anebo podnik.

Cizí majetek jako celek je chráněn zejména v ustanovení o podvodu podle § 209 trestního zákoníku, porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 trestního zákoníku a porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 trestního zákoníku.

Práva věřitelů na uspokojení jejich pohledávek a tím i na nedotčení jejich majetku jsou chráněna zejména tzv. úpadkovými delikty, tedy trestnými činy poškození věřitele podle § 222 trestního zákoníku, zvýhodnění věřitele podle § 223 trestního zákoníku, způsobení úpadku podle § 224 trestního zákoníku, porušení povinnosti v insolvenčním řízení podle § 225? trestního zákoníku a pletichy v insolvenčním řízení

---

³⁶ Nález Ústavního soudu ze dne 21. října 2008, sp. zn. V. ÚS 1735/07.

podle § 226 ? trestního zákoníku (srov. i § 227 trestního zákoníku o porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku).

Od objektu ochrany je třeba rozlišovat tzv. předmět útoku, což je pravidelně v této skupině trestných činů věc nebo jiná majetková hodnota, a to zpravidla cizí, pouze v § 229 trestního zákoníku o trestném činu zneužívání vlastnictví jde o věc vlastní. Zákon u věci jako předmětu útoku sice nerozlišuje věci movité a nemovité, ale podle povahy konkrétní skutkové podstaty mohou být některé trestné činy spáchány jen vůči věci movité, jako je tomu zejména v ustanovení o krádeži podle § 205 trestního zákoníku.³⁷

2.3.1 Následek a účinek

Termínem „následek“ je vedle jednání a příčinného vztahu obligatorním znakem charakterizujícím objektivní stránku trestného činu. Rozumíme jím porušení nebo ohrožení hodnot, které jsou objektem trestného činu. U trestných činů charakterizovaných předmětem útoku hovoříme o „účinku“, kterým je změna na hmotném předmětu útoku (typicky u majetkových trestných činů), přičemž účinkem je i možnost takové změny. Protože hmotný předmět útoku je znakem jen některých skutkových podstat, setkáváme se s pojmem účinku jen v těchto případech. Zatímco „následek“ se vztahuje k objektu trestného činu, „účinek“ k hmotnému předmětu útoku. Vzájemně proto nelze tyto pojmy ztotožňovat.³⁸

O zasažení objektu trestného činu tedy mluvíme jako o následku, o ohrožení nebo porušení předmětu útoku mluvíme jako o účinku. Zjednodušeně lze tedy říci, že následek je zasahován prostřednictvím účinku. Předmět útoku musíme odlišovat od prostředku nebo nástroje, pomocí něhož byl trestný čin spáchán. Předmět útoku pomáhá individualizovat a konkretizovat skutek, aby byla zachována jeho totožnost, což má velký význam v trestním řízení.³⁹

2.4 Zavinění

Po subjektivní stránce se s výjimkou § 215 trestního zákoníku o podílnictví z nedbalosti, § 217 trestního zákoníku o legalizaci výnosů z trestné činnosti z nedbalosti, a dále § 221 trestního zákoníku o porušování povinnosti při správě cizího

³⁷ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1975.

³⁸ NOVOTNÝ, Oto. *Trestní právo hmotné I. Obecná část*, 1. vydání, Praha: Codex, 1992, s. 73.

³⁹ HACKL, Vladimír, ŽDÁRSKÝ, Zbyněk. Ještě k distančnímu charakteru trestného činu zpronevěry, *Státní zastupitelství*, 2013, č. 1, s. 15.

majetku z nedbalosti, § 224 trestního zákoníku o způsobení úpadku a § 232 trestního zákoníku o poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásahu do vybavení počítače z nedbalosti požaduje vždy jen úmysl, který se musí vztahovat na všechny znaky objektivní stránky konkrétního trestného činu, např. že jde o cizí věc. U nedbalostních trestných činů je třeba rozlišit podílnictví z nedbalosti podle § 215 trestního zákoníku a legalizaci výnosů z trestné činnosti z nedbalosti podle § 217 trestního zákoníku, které je možno spáchat z vědomé i nevědomé nedbalosti jak hrubé, tak i lehké (méně závažné).⁴⁰

2.5 Rekodifikace

V případě majetkových trestných činů jde o ucelený soubor klasických skutkových podstat obecné kriminality, který je relativně stabilní. Podléhá ovšem také určitému vývoji a reaguje na změněné hospodářské a politické poměry, nicméně změny se dějí většinou plynule bez významnějších skoků.

Původní vnitřní systematika majetkových trestných činů, které byly dříve upraveny v hlavě deváté zvláštní části trestního zákona, nezanikla, pouze bylo doplněno několik nových skutkových podstat. Naproti tomu význam majetkových chráněných zájmů byl zdůrazněn přesunutím obsahu celé této původní hlavy do hlavy páté nového trestního zákoníku, tedy navazuje se na trestné činy proti nejvýznamnějším individuálním zájmům, a tvoří se tak přechod mezi nimi a majetkovými zájmy právnických osob.

Z hlediska základů trestní odpovědnosti převažuje v novém trestním zákoníku spíše trend kriminalizace nad dekriminalizací (zařazení nových skutkových podstat, vyšší počet nedbalostních skutkových podstat, vyšší počet okolností zvláště přitěžujících), z hlediska trestání se pak uplatňují jak penalizační přístupy (např. zvýšení horních hranic trestní sazby trestu odnětí svobody u trestných činů podílnictví podle § 214 trestního zákoníku či legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 trestního zákoníku), tak i depenalizační (snížení maximální horní hranice trestní sazby trestu odnětí svobody za nejzávažnější majetkové trestné činy z 12 na 10 let, možnost samostatného ukládání nově zařazených alternativních trestů).⁴¹

---

⁴⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1976.

⁴¹ KUČHTA, Josef. Úprava majetkových trestných činů v novém trestním zákoníku, *Právní rozhledy*, 2010, č. 1, s. 3.

3 Trestný čin krádež

3.1 Pojem krádež

Samotný pojem krádež zřejmě nejlépe vystihuje hypotéza základní skutkové podstaty trestného činu krádeže dle ustanovení § 205 odst. 1 trestního zákoníku. Krádež spáchá ten, *kdo si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní.*

Synonymem pro termín „krádež“ je výraz „odcizení“. Pro krádež je typické, že se jedná o lidské konání, které je kriminalizováno ve všech dobách a kulturách, a tedy se jedná o jednání obecně společensky nepřijatelné.

Krádež přestává být krádeží tehdy, kdy je „přisvojení si cizí věci zmocněním“ ospravedlněno zvláštními právními normami či kontexty; příkladem může být konfiskace majetku či válečná kořist.

Pro krádež je také typické to, že některé případy přisvojení si cizí věci zmocněním nabývají podoby skutkové podstaty zvláštního trestního činu, nastanou-li za speciálních okolností; příkladem může být trestný čin zpronevěry, které se dle § 206 trestního zákoníku dopustí ten, *kdo si присvojí cizí věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která mu byla svěřena.*

Pro pachatele trestného činu krádeže se v historii trestního práva (a také v dějinách kriminalistiky) vžilo speciální označení „zloděj“.

3.2 Typové znaky krádeže

Na základě základní hypotézy skutkové podstaty trestného činu krádeže lze typizovat dva základní charakteristické rysy krádeže: 1) přisvojení si cizí věci a zároveň 2) zmocnění se cizí věci.

Dalším typovým znakem krádeže mohou být následky hypotézy, obsažené v dispozici právní normy (viz zejména znění PÍSM. a) až e) odst. 1 § 205 trestního zákoníku – samostatná kapitola 3.5). Tyto rysy skutkové podstaty trestného činu krádeže jsou proměnlivé. Základními typovými znaky trestného činu krádeže proto dle zákona zůstávají v každém případě rysy přisvojení cizí věci a zmocnění se cizí věci.

3.2.1 Přisvojení cizí věci

Přisvojením cizí věci se nerozumí získání takové věci do vlastnictví, neboť trestným činem nelze nabýt vlastnického práva, nýbrž získání možnosti trvalé dispozice s cizí věcí. Pachatel se tedy nestává vlastníkem odcizené věci. Přisvojení znamená zároveň vyloučení dosavadního vlastníka nebo faktického držitele z držení, užívání a nakládání s věcí. Pachatel získává přisvojením možnost trvalé dispozice s cizí věcí, není však rozhodné, jak poté s věcí, co se jí zmocní, skutečně nakládá. O přisvojení jde tedy i v případě, kdy pachatel cizí věc po činu někomu daruje, odhodí ji nebo zničí apod.⁴²

Dle názoru Nejvyššího soudu⁴³ pokud by pachatel chtěl s cizí věcí disponovat jen po přechodnou dobu a poté umožnit vlastníkovu nebo oprávněnému držiteli, aby se opětovně ujal výkonu svých práv, šlo by o trestný čin neoprávněného užívání cizí věci. Tuto myšlenku Nejvyšší soud⁴⁴ jiným rozhodnutím následně ještě rozvinul tím, že svým stanoviskem, podle kterého zákonným znakem trestného činu krádeže i trestného činu zpronevěry je to, že pachatel si cizí věc přisvojí. Tento znak uvedených trestných činů není naplněn tehdy, jestliže pachatel disponuje s cizí věcí jen přechodně a krátkodobě (např. na dobu dvou až deseti dnů neoprávněně půjčí cizí peníze) a poté ji vrátí, resp. zařídí její vrácení, do dispozice vlastníka, případně jiné oprávněné osoby. Pokud bylo zamýšleno a také uskutečněno součástí neoprávněné majetkové dispozice s cizí věcí její vrácení vlastníkovu a nevznikla tím škoda, která je zákonným znakem trestného činu krádeže nebo zpronevěry.

Týž soud⁴⁵ se navíc vyslovil v tom smyslu, že jelikož se věci v právním smyslu rozumí i ovladatelná přírodní síla, pak přisvojení cizí věci ve smyslu typového znaku trestného činu krádeže je naplněno neoprávněným odběrem elektrické energie, jelikož tato je považována za věc.

3.2.2 Zmocnění se cizí věcí

Zmocnit se cizí věci pachatel může buď vlastní rukou, anebo za pomoci nástroje (např. jeřábík naloží odcizované panely na přistavené auto spolupachatele, za předpokladu, že řidič auta ví, že jde o krádež). Pachatel může použít i tzv. „živého nástroje“, kterým může být osoba trestně odpovědná, ale násilím donucená, jednající

⁴² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1984.

⁴³ R 17/1974. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.

⁴⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. září 2001, sp. zn. 7 Tz 215/2001.

⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. května 2004, sp. zn. 7 Tdo 487/2004.

v nedbalosti apod. V takovém případě jde ve smyslu § 22 odst. 2 trestného zákoníku o tzv. nepřímého pachatele.

Nezáleží na tom, zda se pachatel zmocní cizí věci (odcizí věc) tajně či veřejně. Pachatel si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, jestliže věc odejme z dispozice vlastníka, oprávněného držitele nebo i faktického držitele a jestliže si tak zjedná možnost s věcí trvale nakládat podle své vůle sám (pachatelství) nebo zjedná takovou možnost společně s dalšími osobami buď jenom sobě, nebo jenom další osobě či osobám anebo sobě i dalším osobám (spolupachatelství). U drobných věcí (tzn. odcizení zboží v hodnotě do 5.000 Kč) postačí, že je pachatel vezme do kapsy nebo do tašky anebo schová. U větších věcí (tzn. odcizení zboží v hodnotě nejméně 50.000 Kč) bude zmocnění se věci záležet v jejím odnesení nebo odvezení.

Zda věc je ještě v moci někoho jiného, se posuzuje s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem případu na základě obecných životních zvyklostí. V moci vlastníka či držitele je i zaparkovaný automobil na ulici, zemědělský stroj na poli, pes pobíhající po ulici, věci v bytě v době, kdy je jejich vlastník či držitel v zaměstnání, na výletě i na dovolené apod. Jsou to i věci odložené a uschované, má-li k nim jejich držitel přístup, byť na ně již zapomněl, nebo i věci zapomenuté či ztracené, pokud jejich vlastník nebo držitel ještě ví, kde je má hledat, a je určitá naděje, že je najde (peněženka zapomenutá na stole v jídelně, kabát či deštník zapomenutý na věšáku v restauraci, věc odložená a ponechaná na pracovišti apod.).

Krádež však nelze spáchat na věci ztracené, která již není v moci vlastníka nebo faktického držitele. Ani věci ničí (*res nullius*) nebo věci opuštěné (*res derelictae*) nebo skryté, jejichž vlastník není znám a ani ho nelze zjistit, nemohou být předmětem krádeže (to plyne z dikce § 219 trestního zákoníku o zatajení věci). Předmětem krádeže by však mohly být věci původně ničí, opuštěné, ztracené nebo skryté, jejichž vlastník není znám, a to pokud byly odevzdány příslušné obci.⁴⁶

3.3 Objekt

Objektem trestného činu krádeže je především vlastnictví věci, dále i držba věci, ale i jen faktické držení věci. Rozhodující je faktický stav, v rámci kterého má poškozený nebo jiný faktický držitel věc ve své moci (vlastník, nájemce, vypůjčitel, schovatel, dopravce, zástavní věřitel, ale i předchozí zloděj atd.).

---

⁴⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1985.

Právo vlastnit věc, potažmo majetek, je jedním ze základních lidských práv. Základním ustanovením je tu čl. 11 Listiny. Lze k tomu dodat, že právo vlastnit majetek je konstituován i v čl. 17 Všeobecné deklarace lidských práv, čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod ze dne 20. března 1952, viz ale také i čl. 16 odst. 1 písm. h) Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen aj.

Vlastnické právo je národní úrovni chráněno zejména ustanovení § 1011 a násl. občanského zákoníku.⁴⁷ Pojem „vlastnictví“ se označuje předmět vlastnického práva, souhrn majetkových kusů, k nimž určitá osoba vlastnické právo má. Termínem „vlastnické právo“ se označuje subjektivní právo vlastníka k předmětu tohoto práva.

Vlastnictví je jednotně v § 1011 zákona č. 89/2012 sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, (dále je občanský zákoník) vymezeno tak, že „*vše, co někomu patří, všechny jeho věci hmotné i nehmotné, je jeho vlastnictvím.*“ Věc v právním smyslu je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí. Hmotná věc je ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu, nehmotné věci jsou práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty. Vlastnictví tak splývá do určité míry s pojmem „majetek“; je to souhrn věcí hmotných, práv (zejména majetkových) a pohledávek.

Občanský zákoník v ust. § 1012 vymezuje v první větě vlastnické právo pozitivně a negativně: „*Vlastník má právo se svým vlastnictvím v mezích právního řádu libovolně nakládat a jiné osoby z toho vyloučit.*“ Pozitivní stránka vlastnického práva spočívá v oprávnění, resp. svobodě vlastníka libovolně nakládat s vlastní věcí, tj. s předmětem svého vlastnického práva, zatímco negativní stránka v současné svobodě vlastníka zabránit komukoli, aby na jeho věc působil (kohokoli vyloučit z nakládání s předmětem jeho vlastnického práva).⁴⁸

Toto negativní vymezení vlastnického práva reflektuje dle mého názoru také jeho ochranu, jejímž veřejnoprávním výrazem je mj. i trestněprávní represe – tj. stíhání pachatelů pro spáchání trestného činu krádeže.

---

⁴⁷ ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů, Česká republika [online]. 2012, částka 33/2012. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>>.

⁴⁸ ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek III*, 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 77.

3.4 Předmět útoku

Předmětem útoku je cizí věc. Cizí věcí v případě § 205 trestního zákoníku se rozumí jen movitá věc, jež nenáleží pachateli buď vůbec, nebo nenáleží jen jemu a kterou pachatel nemá ve své dispozici.

Občanský zákoník vymezuje pojem movité věci negativně v kontradikci k nemovitým věcem jednotně v § 498 odst. 2: „*Veškeré další věci, ať je jejich podstata hmotná nebo nehmotná, jsou movité.*“ Hmotnými věcmi movitými jsou zejména hmotné výsledky lidské činnosti mající povahu samostatného předmětu (např. kniha, automobil, cihla, židle), hmotné přírodní části vnějšího světa mající povahu samostatného předmětu (oddělená rostlina, kámen, dřevo, uhlí atd.), oddělené plody plodonosné věci. Nehmotnými věcmi movitými jsou potom nehmotné statky (§ 489 a 496 občanského zákoníku), které jsou předmětem majetkových práv (obchodní firma, obchodní tajemství, označení původu, zeměpisné označení, know-how), majetková práva k nehmotným statkům (např. práva na patent, užitný či průmyslový vzor), formy ochrany nehmotných statků aj. Zvířata věcmi movitými nejsou (§ 494 občanského zákoníku), neboť zvířata vůbec nejsou věcmi v právním smyslu, nicméně ustanovení o movitých věcech se na ně vztahuje obdobně.⁴⁹ Toto pravidlo bude mít z trestněprávního hlediska jistě mimořádný význam, neboť činí zvířata předmětem úroku trestného činu krádeže, které mohou vzhledem k vysoké hodnotě např. hospodářských zvířat být předmětem útoku pro zloděje poměrně dosti atraktivním.

Jak vyplývá ze shora citovaného rozhodnutí nejvyššího soudu, věci se rozumí i ovladatelná přírodní síla. Z povahy věci vyplývá, že předmětem krádeže nemůže být nemovitá věc. Lze však zřejmě při oddělení věci odcizit části nemovitosti.

3.5 Objektivní stránka dle § 205 odst. 1

Jak bylo výše zmíněno, hypotéza trestného činu krádeže „*kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní*“ nemůže obstát sama o sobě, musí být spojena s některou z dispozic (podmínek) obsažených v písm. a) až e) odst. 1 § 205 trestního zákoníku, aby byla naplněna skutková podstata trestného činu. Hypotéza společně s dispozicí právní normy tvoří objektivní stránku základní skutkové podstaty trestného činu krádeže. Hypotézy vysvětleny výše (kap. 3.2). Dispozicemi tedy jsou:

a) způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou,

---

⁴⁹ LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník. Obecná část*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1767.

b) čin spáchá vloupáním,

c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí,

d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo

e) čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob.

Je zřejmé, že k naplnění skutkové podstaty postačuje, když bude splněna některá z těchto podmínek, ovšem mohou být jistě též kumulovány.

Ze zákona vyplývá, že pakliže by ve skutku nebyla obsažena některá z výše uvedených dispozic, byl by skutek s nejvyšší pravděpodobností kvalifikován jako přešupek proti majetku dle § 50 odst. 1 písm. a) přešupkového zákona⁵⁰, podle kterého se přešupku dopustí ten, kdo úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží.

Naplnění objektivní stránky základní skutkové podstaty trestného činu krádeže je postihováno ve všech uvedených případech stejnou sankcí (trestem): *bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.*

3.5.1 Škoda nikoliv nepatrná na majetku

Způsobením škody nikoli nepatrné se rozumí následek ve formě škody na majetku, přičemž dle ustanovení § 138 trestního zákoníku škodou nikoli⁵¹ nepatrnou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 5 000 Kč.

Za trestný čin krádeže je nutno považovat i jednotlivé útoky, jimiž pachatel způsobil škodu nižší, než je škoda nikoli nepatrná, jestliže jde o útoky spáchané spolu s další formou pokračování v trestném činu podle § 116 trestního zákoníku a celková škoda tuto hranici dosáhne v souhrnu. V takovém případě jde o jeden pokračující trestný čin krádeže.⁵²

Při stanovení výše škody se vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Nelze-li takto výši škody

⁵⁰ ČESKO. Zákon č. 200/1990 Sb., o přešupcích, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů, Česká republika [online]. 1990, částka 35/1990. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>>.

⁵¹ Zřejmě pochybením zákonodárce je v ustanovení § 138 obsažen trestního zákoníku slovesný tvar „nikoli“, zatímco ustanovení § 205 trestního zákoníku obsahuje slovesný tvar „nikoliv“. Význam však zůstává stejný.

⁵² R 22/1991. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.

zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení v předešlý stav. Pro posouzení výše škody způsobené trestným činem a pro rozsah povinnosti k její náhradě je pak rozhodující částka potřebná pro uvedení věci do původního stavu; ke zhodnocení, o něž byla opravou původní hodnota věci zvýšena, se nepřihlíží.⁵³

3.5.2 Vloupání

Vloupáním se podle § 121 trestního zákoníku rozumí *vniknutí do uzavřeného prostoru lstí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly*.

Za lest bude třeba považovat také nepravdivou záminku vstupu do bytu. Překonání jiné jistící překážky s použitím síly je zejména vytržení mříží, probourání zdí, stržení vysokého plotu. Bude třeba, aby se praxe shodla na výkladu, zda síla musí být vynaložena vůči překážce, což je zřejmě výklad, který měl zákonodárce na mysli, nebo musí být vynaložena vůbec (např. přezení plotu).⁵⁴

Vloupáním ve smyslu výše uvedeném je dle názoru Krajského soudu v Ústí nad Labem⁵⁵ i násilné otevření příruční pokladny, ve které byly cizí věci, jichž se pachatel zmocnil.

3.5.3 Uchování věci násilím

Pachatel *se pokusí bezprostředně po činu uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí* tehdy, jestliže násilí nebo pohrůžka bezprostředního násilí následuje až po odcizení věci, přičemž se tak musí stát *bezprostředně*, tedy v krátké časové návaznosti na krádež, např. jestliže poškozený pachatele ihned po činu pronásleduje a pachatel ho fyzicky napadne nebo mu vyhrožuje bezprostředním násilím. Podmínka „bezprostřednosti“ by nebyla splněna při delším časovém odstupu, např. jestliže by poškozený navštívil pachatele až po jeho zjištění s časovým odstupem několika hodin nebo dnů u něj doma a zde by teprve pachatel použil násilí nebo

⁵³ R 31/1972. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.

⁵⁴ TERYNGEL, Jiří. Krádež a její posuzování podle novely tr. zákona, *Právo a zákonnost*, 1992, č. 5, s. 286.

⁵⁵ Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. listopadu 1990, sp. zn. 2 To 193/90.

pohružku bezprostředního násilí, aby si odcizenou věc uchoval nebo ji od poškozeného, který mu ji odňal, získal zpět.⁵⁶

3.5.4 Spáchání činu na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě

Čin je spáchán na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, jestliže jde o oblečení, šperky nebo jiné doplňky, věci, které má někdo v kapse, v příruční tašce, kabele, kabelce, kufru apod. Pojem *při sobě* vyjadřuje nejen stav, kdy poškozený kufr, tašku nebo kabelu přímo drží v ruce, ale i když ji odloží, bezprostředně při sobě, např. v souvislosti s kupováním jízdenky, zapalováním cigarety, kupováním nebo požíváním jídla či nápoje, cestováním ve veřejném dopravním prostředku, taxíku. Nejde však o případ, kdy má jiný věc jen na dohled (např. pokud by poškozená zanechala kabelku, příruční kufřík apod. na lavičce nedaleko pokladny, na které předtím seděla, a odešla k pokladně zakoupit jízdenku, byť by stále měla kabelku nebo kufřík na dohled od pokladny).⁵⁷ Rozdíl zřejmě bude třeba interpretovat v souladu s názorem Nejvyššího soudu, podle kterého má oběť krádeže věc při sobě, je-li „stále v její moci.“⁵⁸

3.5.5 Spáchání činu na evakuovaném území

Zákonodárce v porovnání se starou úpravou v ustanovení § 205 odst. 1 písm. e) nově formuloval novou okolnost zakládající trestní odpovědnost za krádež bez ohledu na hodnotu věci, totiž okolnost, že *čin byl spáchán na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob*. V důvodové zprávě k tomu uvádí, že tímto chtěl zákonodárce postihnout jednání v místech s velmi ztíženou ochranou majetku, kdy pachatel využívá této zvláštní situace a projevuje svou zvláštní bezohlednost zasluhující přísnější postih.⁵⁹

Výklad tohoto ustanovení je poněkud problematický, neboť při krádežích na území postižených povodněmi dochází k faktickému současnému naplnění dvou okolností. Jednak je naplněna okolnost zakládající trestní odpovědnost uvedená v § 205 odst. 1 písm. e) trestního zákoníku – čin je spáchán na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob. Jednak je naplněna okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby uvedená v § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku – čin je spáchán za živelní pohromy, pro kterou je vyhlášen nouzový stav

⁵⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1987.

⁵⁷ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1987.

⁵⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. ledna 2005, sp. zn. 8 Tdo 1297/2004.

⁵⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb.

a provedena evakuace osob, popřípadě pouze za živelní pohromy, nebo za jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek (např. hrozí zhroucení domu, výbuch plynu apod.), aniž by byl současně vyhlášen nouzový stav, je-li fakticky provedena evakuace osob.⁶⁰

3.6 Objektivní stránka dle § 205 odst. 2

Objektivní stránka dle § 205 odst. 2 trestního zákoníku zakládá první stupeň tzv. kvalifikované skutkové podstaty. Je pro ni příznačná vyšší závažnost (společenská nebezpečnost) a také vyšší výměra sankce.

V tomto konkrétním případě bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta ten, *kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.*

Odsouzením nebo potrestáním za takový čin se rozumí odsouzení nebo potrestání za trestný čin krádeže podle § 205???, jímž si pachatel přisvojil cizí věc jejím zmocněním nebo k tomu směřoval.⁶¹

Takovou objektivní stránku kvalifikované skutkové podstaty by bylo možno označit jako „recidivu“ nebo „zpětnost“. Podle trestního zákoníku bude podmínkou trestnosti zpětné krádeže kterákoliv předtím spáchaná (a odsouzená či potrestaná) forma krádeže ve smyslu § 205 odst. 1, ovšem nikoli loupež; podmínka tzv. speciální recidivy krádeže to vylučuje.⁶²

3.7 Objektivní stránka dle § 205 odst. 3

Další objektivní stránku kvalifikované skutkové podstaty lze nalézt v ustanovení § 205 odst. 3 trestního zákoníku, podle kterého bude odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, *způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.*

Dle výkladového pravidla obsaženého v ustanovení § 138 odst. 1 trestního zákoníku musí taková škoda dosáhnout dolní hranice přinejmenším 50 000 Kč.

⁶⁰ ŘÍHA, Jiří. Nové pojetí trestného činu krádeže, *Trestněprávní revue*, 2009, č. 10, s. 292.

⁶¹ R 22/1997. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.

⁶² KRATOCHVÍL, Vladimír. Zpětná krádež podle trestního zákona a trestního zákoníku, *Trestněprávní revue*, 2011, č. 1, s. 15.

3.8 Objektivní stránka dle § 205 odst. 4

Na základě ustanovení § 204 odst. 4 trestního zákoníku lze odnětím svobody na dvě léta až osm let pachatele potrestat za naplnění jedné ze tří vymezených skutkových podstat:

- a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,*
- b) *páchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek,*
- c) *způsobí-li takovým činem značnou škodu.*

Organizovanou skupinou se rozumí sdružení více osob, v němž je provedena určitá dělba úkolů mezi jednotlivé členy sdružení a jehož činnost se v důsledku toho vyznačuje plánovitostí a koordinovaností, což zvyšuje pravděpodobnost úspěšného provedení trestného činu, čímž jsou umocněny jeho škodlivé dopady pro společnost. Skupina zřejmě nemusí mít trvalejší charakter a tímto způsobem lze spáchat i jen ojedinělý, jednorázový trestný čin. Nevyžaduje se výslovné přijetí za člena skupiny nebo výslovné přistoupení ke skupině, ale postačí, že se do ní pachatel včlenil a aktivně se na její činnosti podílel. Jako příklad jednání organizované skupiny uvedl v konkrétním případě Krajský soud v Ostravě⁶³ rozdělení úloh pachatelů při páchání trestného činu krádeže následovně: Spáchání krádeže za okolností, kdy dojde k rozdělení úloh spolupachatelů záležející v tom, že jeden s novinami v ruce, jimiž si kryje volnou ruku, se zmocňuje cizí věci, druhý se přitiskl k poškozenému bezprostředně z druhé strany a třetí se na poškozeného tlačí zezadu, čímž vytvářejí tzv. „zátku“, přičemž čtvrtý sleduje, zda nejsou pozorováni, naplňuje znaky trestného činu krádeže spáchané členy organizované skupiny.

Stav ohrožení státu je vyhlášen na základě čl. 7 ústavního zákona o bezpečnosti České republiky.⁶⁴ Dle tohoto ustanovení *Parlament může na návrh vlády vyhlásit stav ohrožení státu, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy*. Parlament vyhláší také **válečný stav**, kterého se dotýká kvalifikovaná skutková podstata § 205 odst. 4 trestního zákoníku, ovšem na základě jiného předpisu: čl. 43 odst. 1 Ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Ústava České

⁶³ Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. září 1994, sp. zn. 3 To 322/94.

⁶⁴ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.

republiky).⁶⁵ Parlament o válečném stavu rozhodne tehdy, *je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.*

Konečně výše **značné škody** vyplývá opět z výkladového pravidla § 138 odst. 1 trestního zákoníku, podle kterého musí taková škoda dosáhnout dolní hranice přinejmenším 500 000 Kč.

3.9 Objektivní stránka dle § 205 odst. 5

Nejzávažnější podoba trestného činu krádeže je založena ustanovením § 205 odst. 5 trestního zákoníku a je rozdělena do dvou modifikací kvalifikovaných skutkových podstat, za které je sankční výměra rozsahu trestu odnětí svobody stanovena na pět až deset let:

- a) *způsobí-li pachatel činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu,*
- b) *spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).*

Škodou velkého rozsahu se rozumí škoda ve výši nejméně 5 000 000 Kč, což vyplývá opět z výkladového pravidla v § 138 odst. 1 trestního zákoníku. Jde o nejvyšší hranici škody podle trestního zákoníku.

K naplnění okolnosti umožnit nebo usnadnit **spáchání teroristického trestného činu**, trestného činu financování terorismu nebo vyhrožování teroristickým trestným činem není rozhodné, zda zvlášť závažný zločin byl skutečně spáchán. Postačí dokonce, že zůstalo jen u úmyslu. Nezáleží ani na tom, zda tak pachatel chce umožnit nebo usnadnit spáchání některého takového zvlášť závažného zločinu sobě nebo jiné osobě.⁶⁶

I když zákon přímo neoznačuje, co je „teroristickým trestným činem“ bude se zřejmě jednat o skutkové podstaty dle § 311 (teroristický útok) TZ, § 312 (teror) TZ a § 312a (účast na teroristické skupině) TZ.

Trestný čin financování terorismu dle § 312d TZ spáchá ten, *kdo sám nebo prostřednictvím jiného finančně nebo materiálně podporuje teroristickou skupinu, jejího*

⁶⁵ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1993.

člena, teroristu nebo spáchání teroristického trestného činu, trestného činu podpory a propagace terorismu nebo vyhrožování teroristickým trestným činem anebo shromažďuje finanční prostředky nebo jiné věci v úmyslu, aby jich bylo takto užito. Trestného činu vyhrožování teroristickým trestným činem dle § 312f TZ se dopustí ten, kdo vyhrožuje spácháním teroristického trestného činu.

3.10 Subjekt

Subjektem je pachatel. Pachatelem krádeže může být kterákoli fyzická osoba, jedná se o tzv. obecný subjekt trestného činu.

Jak bylo uvedeno výše, pachatel trestného činu krádeže je běžně nazýván označením „zloděj“. Tento termín používá i judikatura.

Pachatelem trestného činu krádeže nemůže být právnická osoba. To vyplývá ze znění ustanovení § 7 Zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů.⁶⁷

3.11 Subjektivní stránka

Po subjektivní stránce se vyžaduje úmysl, který musí zahrnovat všechny znaky objektivní stránky včetně přisvojení. Pro přisvojení si věci zmocněním se vyžaduje úmysl pachatele získat věc nikoli jen na přechodnou dobu. Jinak by se jednalo o trestný čin neoprávněného užívání cizí věci. Zloděj však nemusí mít úmysl věc trvale užívat, neboť o krádež jde i v tom případě, když si věc přisvojí, což znamená trvalé vyloučení poškozeného z dispozice s odcizenou věcí, aby ji vzápětí zničil nebo daroval jinému.⁶⁸

Úmysl přisvojit si věc musí mít pachatel v době, kdy se jí zmocnil; jestliže se tedy pachatel zmocní cizí věci omylem, pokládá je za vlastní, a teprve později si pravý stav uvědomí, nejde o krádež, ale o zatajení věci. Odcizí-li pachatel peněženku v úmyslu zmocnit se pouze peněz v ní se nacházejících, avšak ví, že v peněžence mohou být i jiné hodnoty, a pro tento případ je srozuměn s tím, že majiteli způsobí škodu jejich odcizením, odpovídá i za tuto škodu.⁶⁹

---

⁶⁷ ČESKO. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbíрка zákonů, Česká republika [online]. 2011, částka 146/2011. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-418>>.

⁶⁸ R 45/1994-II. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.

⁶⁹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1989.

3.12 Vývojová stádia krádeže

Vývojová stádia trestné činnosti obecně představují takové časové rozložení jejího páčání, jež postupuje od forem nejméně rozvinutých k nejrozvinutějším: příprava trestného činu, pokus trestného činu, dokonání trestného činu.⁷⁰

3.12.1 Příprava

K přípravě trestného činu krádeže trestní zákoník v ustanovení § 205 odst. 6 explicitně stanoví, že *příprava je trestná*.

Toto ustanovení je v zákoně proto, že trestní zákoník v § 20 odst. 1 stanoví, že *jednání, které záleží v úmyslném vytváření podmínek pro spáchání zvlášť závažného zločinu* (§ 14 odst. 3 in fine trestního zákoníku⁷¹), *zejména v jeho organizování, opatřování nebo přizpůsobování prostředků nebo nástrojů k jeho spáchání, ve spolčení, srocení, v návodu nebo pomoci k takovému zločinu, je přípravou jen tehdy, jestliže to trestní zákon u příslušného trestného činu výslovně stanoví a pokud nedošlo k pokusu ani dokonání zvlášť závažného zločinu*. Krádež může být zvlášť závažným zločinem právě s ohledem na trestní sazbu stanovenou v § 205 odst. 5 (odnětí svobody na pět až deset let).

Systematickým výkladem tedy lze dospět k tomu, že příprava je u tohoto zvlášť závažného zločinu trestná, ovšem jen tehdy, pokud směřuje k některé zvlášť přitěžující okolnosti uvedené v odstavci 5, tj. že je trestným činem krádeže způsobena škoda velkého rozsahu, anebo spáchá-li pachatel takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).

3.12.2 Pokus

Trestní zákoník v § 21 odst. 1 stanovuje, že *jednání, které bezprostředně směřuje k dokonání trestného činu a jehož se pachatel dopustil v úmyslu trestný čin spáchat, je pokusem trestného činu, jestliže k dokonání trestného činu nedošlo*.

Bezprostředně směřuje k dokonání trestného činu takové jednání, které – pokud pachatel ještě nezačal uskutečňovat jednání přímo popsané ve skutkové podstatě trestného činu – má pro dokonání trestného činu bezprostřední význam. Tedy jednání,

⁷⁰ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestí právo hmotné*, 4. vydání, Praha: Leges, 2014, s. 237.

⁷¹ *Zvlášť závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.*

keré je zpravidla v nejužší časové spojitosti s následkem, jenž měl nastat, tj. v posuzovaném případě škodou velkého rozsahu (tzv. časová určenost pokusu), a je zpravila pácháno na místě, kde měl být trestný čin dokonán (tzv. místní určenost pokusu).⁷²

Vrchní soud v Praze judikoval, že při právním posouzení pokusu trestného činu krádeže z hlediska znaků charakterizovaných výší škody, je nutno vycházet z představy pachatele o předmětu útoku a jeho záměru. Otázka, zda zamýšlenou škodu mohl pachatel takového činu vzhledem k jeho okolnostem skutečně způsobit, kdyby se mu podařilo čin dokonat, je významným hlediskem pro hodnocení materiální podmínky pro použití kvalifikované skutkové podstaty odpovídající záměru pachatele.⁷³

Rozhraní mezi pokusem krádeže a dokonáním trestným činem krádeže na konkrétním příkladu ilustroval Nejvyšší soud, když uvedl, že k odnětí věci z dispozice jejího vlastníka či jiné oprávněné osoby a z tohoto hlediska k dokonání trestného činu krádeže postačí, jestliže se pachatel zmocnil cizí věci tak, že ji měl u sebe, když opustil místnost, v které se tato věc předtím nacházela a kde si ji vzal k sobě, byť byl bezprostředně poté zadržen (např. příslušníkem Policie České republiky).

O pouhý pokus trestného činu krádeže by se mohlo jednat např. za situace, kdyby pachatel byl přistižen a zadržen ještě v době, kdy pouze prohledával místnost za účelem zmocnění se cizí věci nacházející se v této místnosti.⁷⁴

3.12.3 Dokonáný trestný čin

Trestný čin krádeže je dokonán zmocněním se cizí věci s úmyslem přisvojit si ji. Pachatel se cizí věci zmocní, když si vytvořil možnost volně s ní nakládat s vyloučením faktické moci osoby, která nad ní má moc a které se odnímá.⁷⁵

Trestný čin je dokonán, i když pachatel krátce po činu na naléhání poškozeného odcizenou věc vrátí.

---

⁷² PROUZA, Daniel. *Trestní zákoník*, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2010, s. 64.

⁷³ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. srpna 1993, sp. zn. 3 To 47/93.

⁷⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. září 2007, sp. zn. 8 Tdo 1092/2007.

⁷⁵ R 21/1972-I. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.

O dokonané přisvojení věci zmocněním jde i tehdy, když pachatel věc odejme z dispozice poškozeného a ukryje ji na jiném místě s úmyslem si ji kdykoli později vyzvednout.

V takovém případě je čin dokonán (nejde tedy jen o pokus), ač pachatel věc ukryl v prostoru, v němž se původně nacházela (např. věc ukryl na jiném místě provozovny, než kde byla původně umístěna, peníze ukryje na poště v jiné zásuvce, než ve které jsou obvykle uloženy). Za dokonané zmocnění se věci lze také považovat, když pachatel po násilném vniknutí do místnosti pomocí klíčů vnikne do skříní a stolů, odcizí z nich věci a uloží je do připraveného zavazadla, i když pak za dalším účelem (např. přespání) v místnosti setrvá.⁷⁶

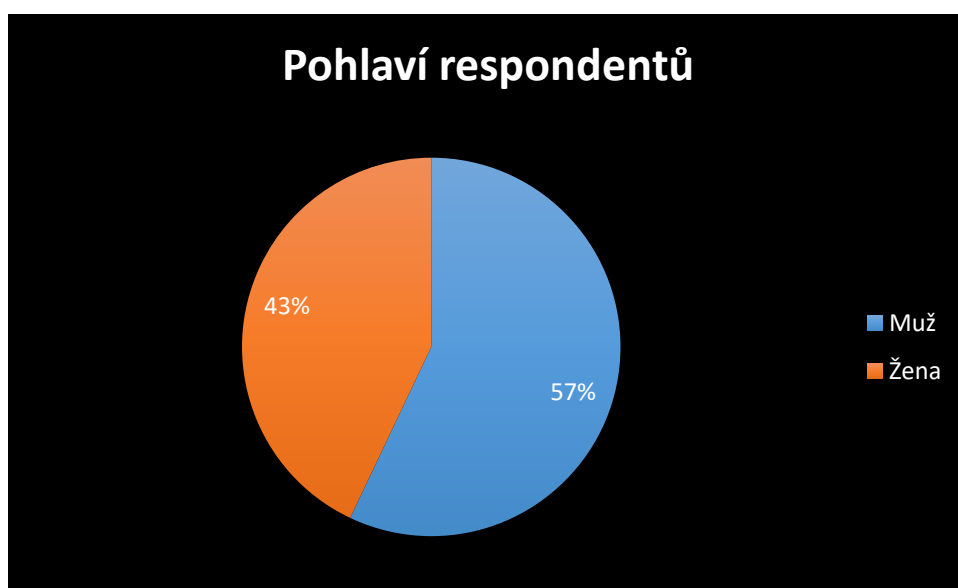
---

⁷⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1985.

4 Dotazník

V listopadu 2016 bylo vytvořeno dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo 156 respondentů. Respondenty byli zaměstnanci firmy SENCO Příbram spol. s r.o. a jejich rodinní příslušníci. Na uložené otázky odpovídalo více mužů (57 %) než žen (43 %), což znázorňuje graf č. 1.

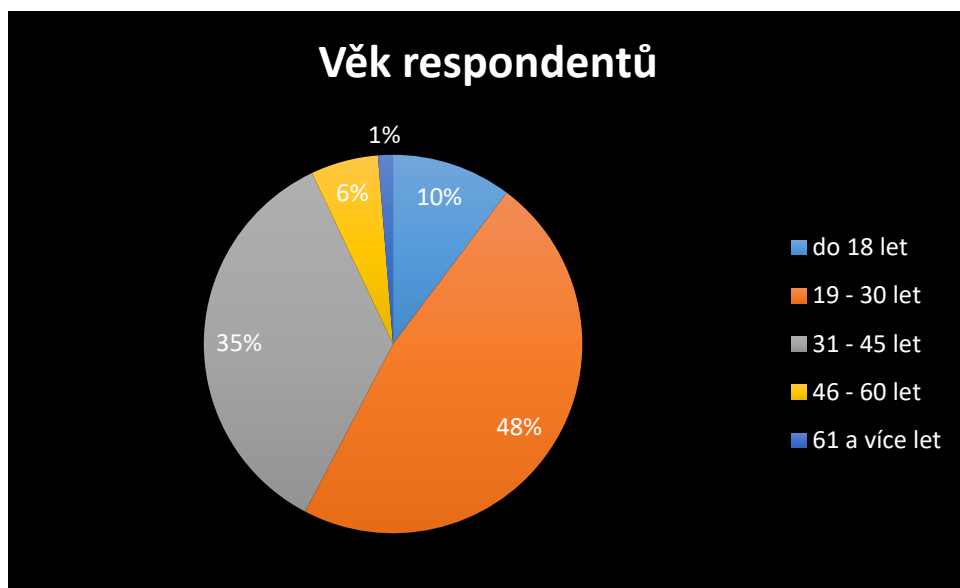
Graf č. 1: Pohlaví respondentů⁷⁷

Následující graf č. 2 zobrazuje věk dotazovaných respondentů. Nejvíce zastoupenou věkovou skupinou respondentů jsou osoby ve věku 19 – 30 let (74 respondentů), což činí 48 % z celkového počtu dotazovaných. Druhou nejvíce zastoupenou skupinou mezi dotazovanými jsou osoby ve věku 31 – 45 let (55 respondentů), což činí 35 % z celkového počtu dotazovaných. 10 % dotazovaných jsou osoby ve věku 18 let a níže (16 respondentů). 6 % dotazovaných představují osoby ve věku 46 – 60 let (9 respondentů). Nejméně zastoupenou věkovou skupinou jsou osoby ve věku nad 61 let (2 respondenti).

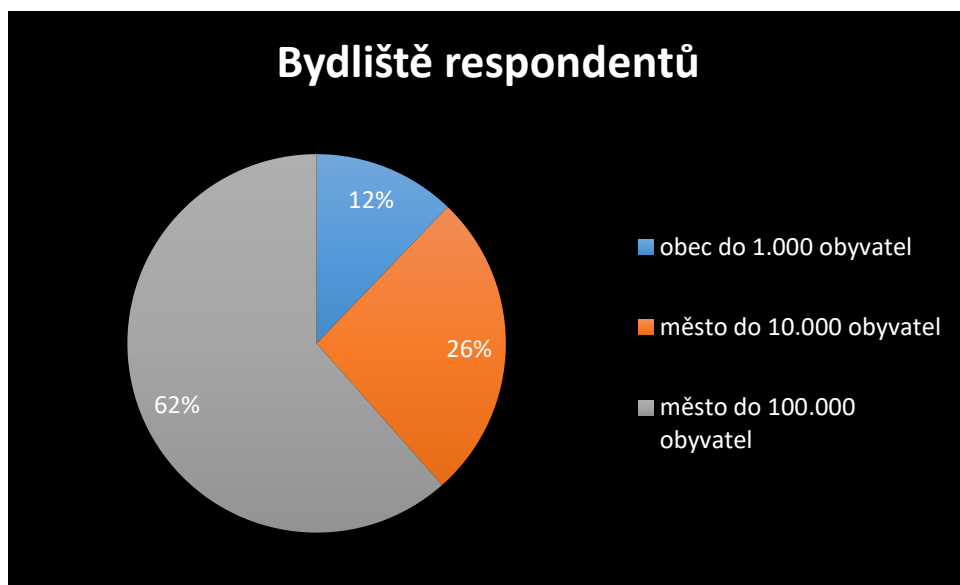
⁷⁷ Vlastní dotazníkové šetření

Graf č. 2: Věk respondentů⁷⁸

V grafu č. 3 je charakterizována lokalita, ve které dotazované osoby žijí. 62 % dotazovaných osob (96 respondentů) žije ve městech do 100.000 obyvatel. 26 % dotazovaných (41 respondentů) žije ve městech do 10.000 obyvatel a 12 % osob (19 respondentů) žije v obcích do 1.000 obyvatel.

Graf č. 3: Bydliště respondentů⁷⁹

⁷⁸ Vlastní dotazníkové šetření

⁷⁹ Vlastní dotazníkové šetření

Dále byla respondentům položena otázka, zda považují problematiku majetkové kriminality za aktuální problém. Z grafu č. 4 lze vyčíst, že dotazovaní respondenti odpovídali téměř jednoznačně. 88 % dotazovaných (137 respondentů) si myslí, že problematika majetkové kriminality je aktuální problém a 12 % dotazovaných (19 respondentů) nepokládá majetkovou kriminalitu za aktuální společenský problém.

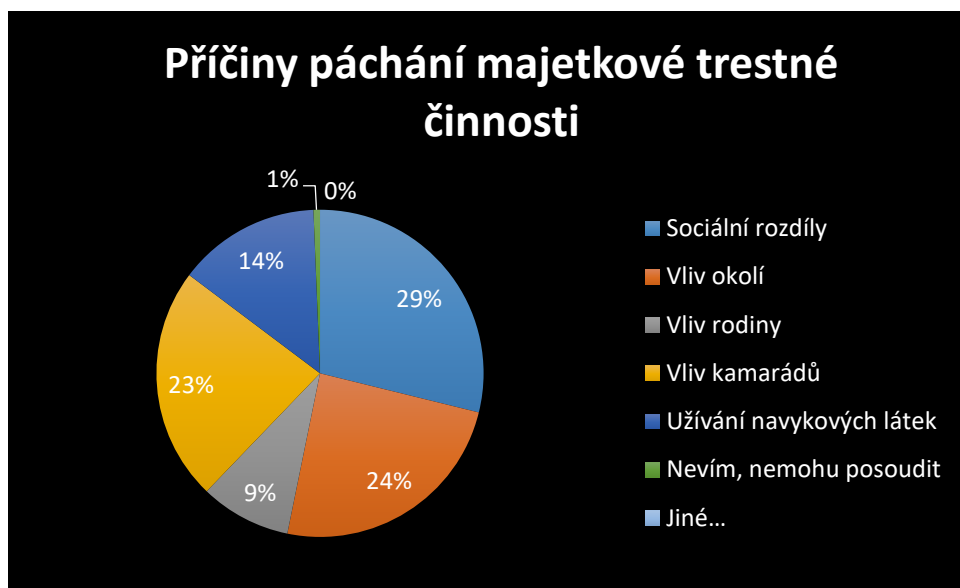
Graf č. 4: Aktuálnost majetkové kriminality⁸⁰

V grafu č. 5 je znázorněna odpověď respondentů na dotaz, co je podle nich příčinou páchaní majetkové trestné činnosti. Z grafu je patrné, že nejvíce respondentů považuje za příčinu tohoto jevu sociální rozdíly 29 % (45 respondentů). 24 % dotazovaných (38 respondentů) označilo jako příčinu páchaní majetkové trestné činnosti vliv okolí. 23 % dotazovaných (36 respondentů) se domnívá, že příčinou majetkové kriminality je vliv kamarádů. 14 % osob (22 respondentů) vidí příčinu v užívání návykových látek a 9 % dotazovaných (14 respondentů) se domnívá, že příčinou majetkové kriminality je vliv rodiny.

⁸⁰ Vlastní dotazníkové šetření

Graf č. 5: Příčiny páchaní majetkové trestné činnosti⁸¹

V grafu č. 6 odpovídali respondenti na dotaz, zda mají pojištěn majetek proti vloupání či krádeži. 65 % dotazovaných (101 respondentů) má majetek pojištěn, 35 % (55 respondentů) odpovídá záporně.

Graf č. 6: Pojištění vlastního majetku proti vloupání či krádeži⁸²

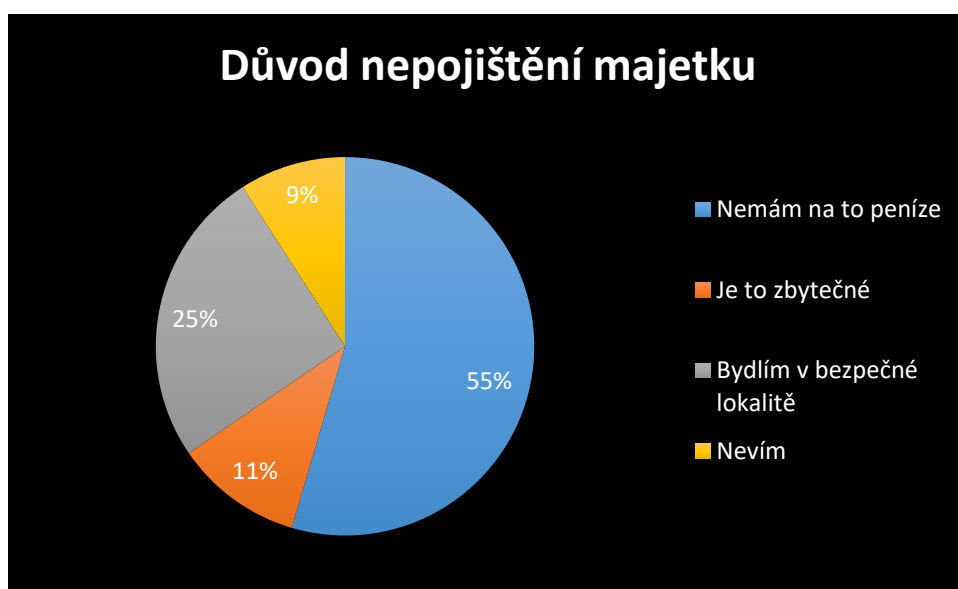
⁸¹ Vlastní dotazníkové šetření

⁸² Vlastní dotazníkové šetření

Důvody nepojištění majetku proti vloupání či krádeži znázorňuje graf č. 7. 55 % osob, které nemají majetek pojištěn, uvedlo jako důvod nedostatek peněz (30 respondentů). 25 % osob s nepojištěným majetkem (14 respondentů) zdůvodňuje nepojištění majetku tím, že bydlí v bezpečné lokalitě. 11 % osob z této skupiny (6 respondentů) si myslí, že je to zbytečné a 9 % osob (5 respondentů) neví.

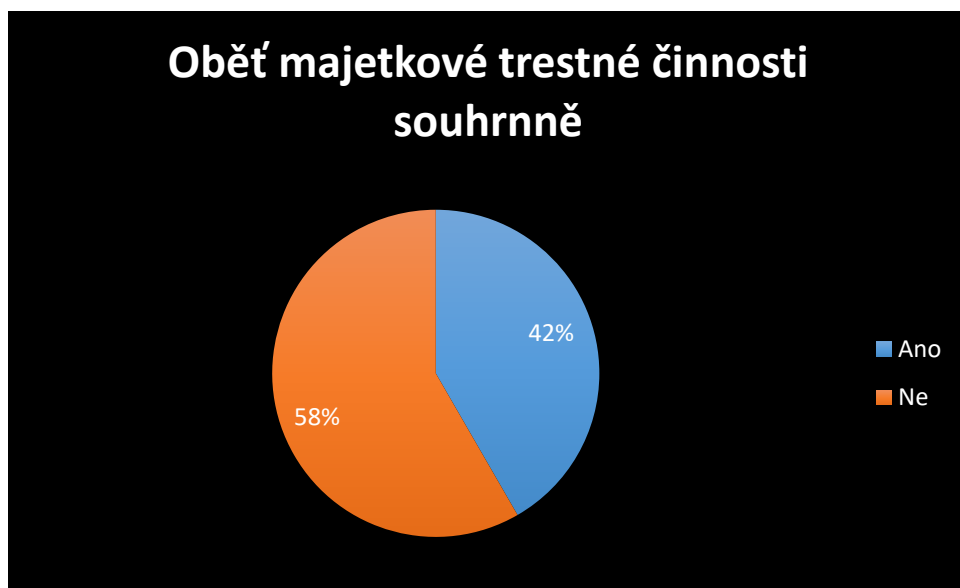
Graf č. 7: Důvod nepojištění majetku⁸³

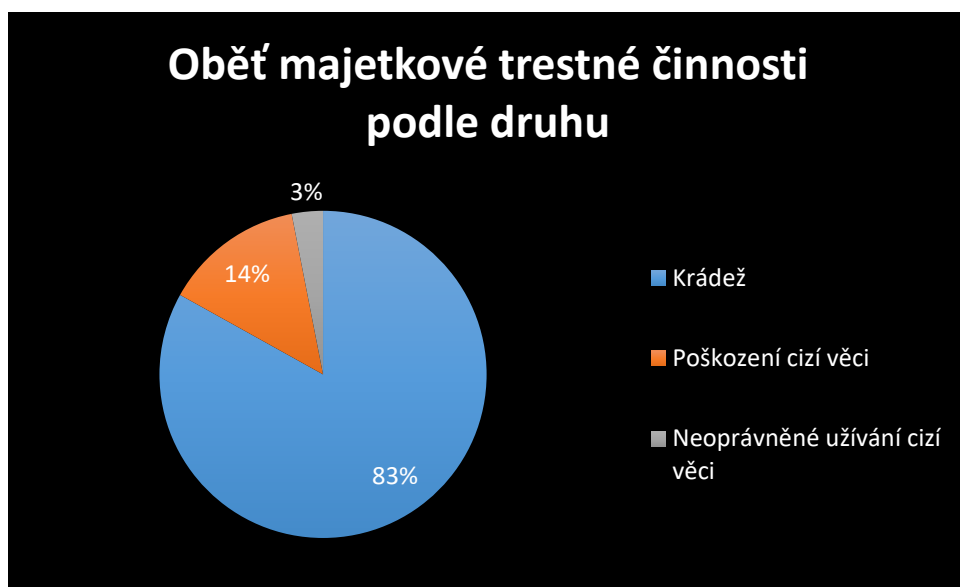
Graf č. 8 znázorňuje odpověď na dotaz, zda se respondenti někdy stali obětí majetkové trestné činnosti. 58 % dotazovaných osob (91 respondentů) se nikdy nestalo obětí majetkové trestné činnosti, naproti tomu 42 % dotazovaných (65 respondentů) se stalo obětí majetkové kriminality, z toho 83 % obětí majetkové kriminality (54 respondentů) se stalo obětí trestného činu krádeže, 14 % poškozených osob (9 respondentů) se stalo obětí trestného činu poškození cizí věci a 3 % osob (2 respondenti) se stalo obětí trestného činu neoprávněné užívání cizí věci. Tyto skutečnosti znázorňuje graf č. 9.

⁸³ Vlastní dotazníkové šetření

Graf č. 8: Oběť majetkové trestné činnosti souhrnně⁸⁴

Graf č. 9: Oběť majetkové trestné činnosti podle druhu⁸⁵

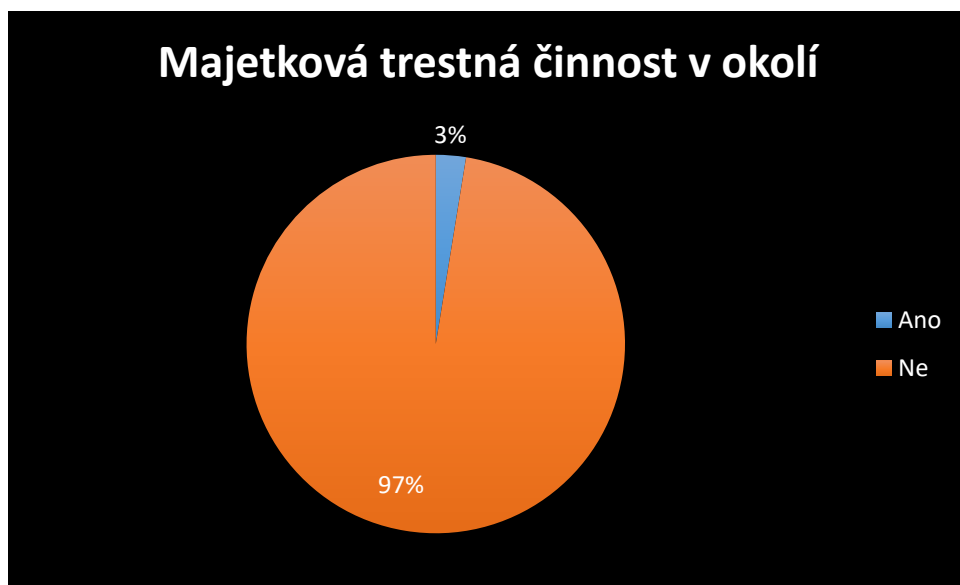

V grafu č. 10 jsou znázorněny odpovědi respondentů na dotaz, zda vědí o někom z jejich okolí, že sám páchal majetkovou trestnou činností. Ze všech dotazovaných pouhá 3 % osob (4 respondenti) odpovědělo, že vědí o někom, kdo páchal majetkovou trestnou činností. Konkrétně 3 osoby spáchaly trestný čin krádeže a 1 osoba trestný čin podvodu, což je znázorněno v grafu č. 11.

⁸⁴ Vlastní dotazníkové šetření

⁸⁵ Vlastní dotazníkové šetření

Graf č. 10: Majetková trestná činnost v okolí⁸⁶

Graf č. 11: Spáchaná majetková trestná činnost⁸⁷

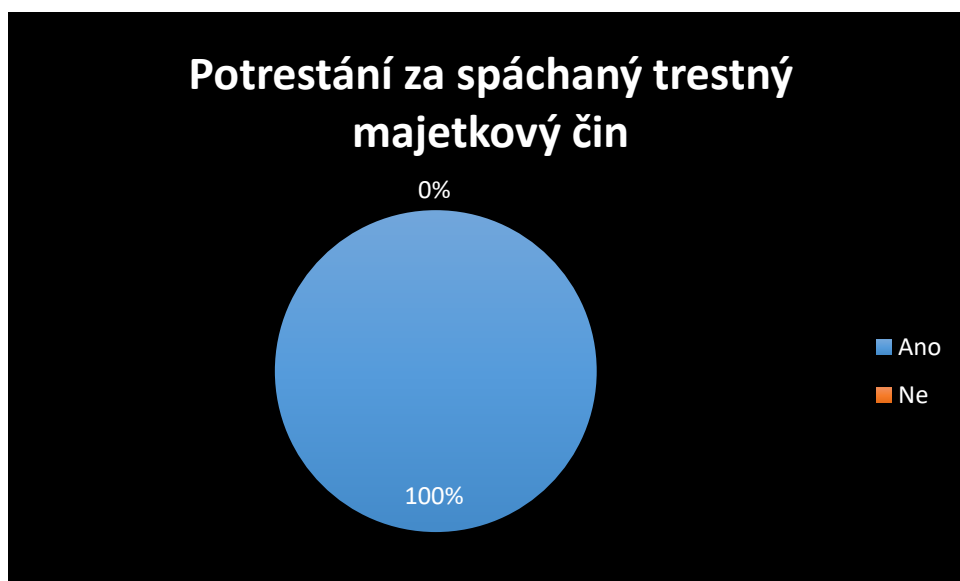

Pokud dotazovaní respondenti spáchali trestný majetkový čin, týkala se následující otázka jen jich samotných. V grafu č. 12 je znázorněna odpověď na dotaz, zda za konkrétní spáchanou trestnou majetkovou činností byli potrestáni. Všichni respondenti z této skupiny odpověděli kladně.

⁸⁶ Vlastní dotazníkové šetření

⁸⁷ Vlastní dotazníkové šetření

Graf č. 12: Potrestání za spáchaný trestný majetkový čin⁸⁸

Následující graf č. 13 znázorňuje odpověď na dotaz, zda jsou tresty za majetkovou trestnou činnost dostatečné. Většina respondentů, přesně 82 % dotazovaných osob (128 respondentů), se shodlo, že by tresty měly být přísnější. 15 % dotazovaných (24 respondentů) si myslí, že jsou tresty dostatečné a 3 % dotazovaných (4 respondenti) tuto otázku neumí posoudit.

Graf č. 13: Tresty za majetkovou trestnou činnost⁸⁹

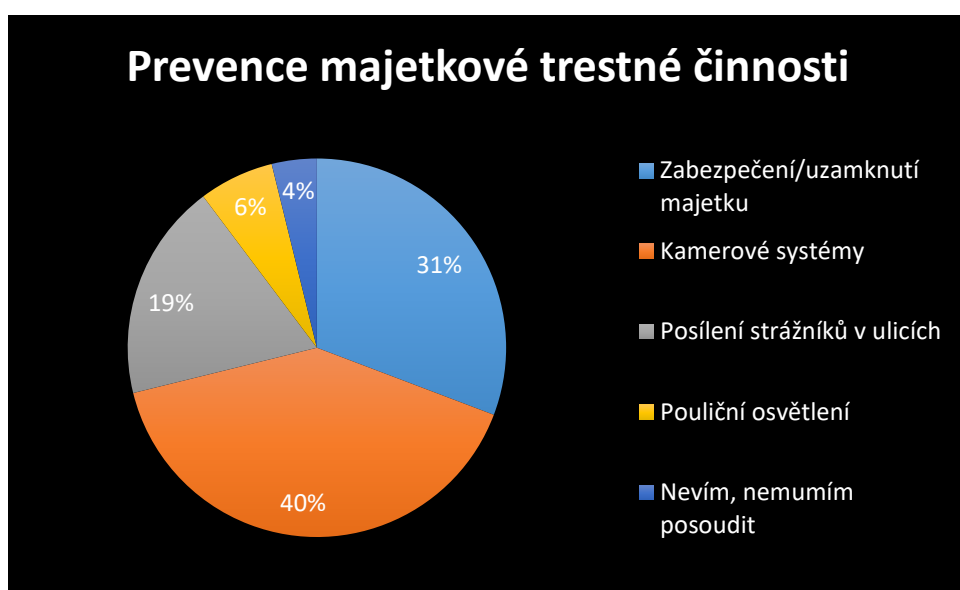

⁸⁸ Vlastní dotazníkové šetření

⁸⁹ Vlastní dotazníkové šetření

V grafu č. 14 je znázorněn vlastní názor respondentů. Dotazované osoby navrhují nejúčinnější opatření pro předcházení majetkové trestné činnosti. 40 % dotazovaných (63 respondentů) navrhuje nainstalování většího množství kamerových systémů. 31 % dotazovaných (48 respondentů) si myslí, že stačí zabezpečit nebo uzamknout svůj majetek. 19 % dotazovaných osob (29 respondentů) by navýšilo počet strážníků v ulicích. 6 % dotazovaných osob (10 respondentů) si myslí, že by pomohlo více pouličních světel a 4 % dotazovaných (6 respondentů) neumí tuto otázku posoudit.

Graf č. 14: Prevence majetkové trestné činnosti⁹⁰

⁹⁰ Vlastní dotazníkové šetření

5 Komparace trestné činnosti vybraného regionu s Českou republikou

Druhá část praktické části obsahuje komparaci majetkové trestné činnosti. Každoročně jsou k dispozici na internetu statistiky kriminální činnosti jak v ČR, tak ve vybraných regionech. V této kapitole budeme sledovat dynamiku majetkové trestné činnosti a analyzovat vybrané druhy majetkové kriminality.

Při vyhodnocení majetkové kriminality na Příbramsku za posledních deset let jsme zjistili, že nejvíce trestných činů bylo spácháno v roce 2007, kdy došlo k 1 727 trestným činům proti majetku. Od roku 2012, kdy bylo spácháno 1 353 trestných činů proti majetku, majetková kriminalita rapidně klesá až do roku 2016, kdy byl počet spáchaných trestných činů proti majetku zatím nejnižší za posledních deset let (441 trestných činů proti majetku).

Graf č. 15: Vývoj majetkové trestné činnosti na Příbramsku⁹¹

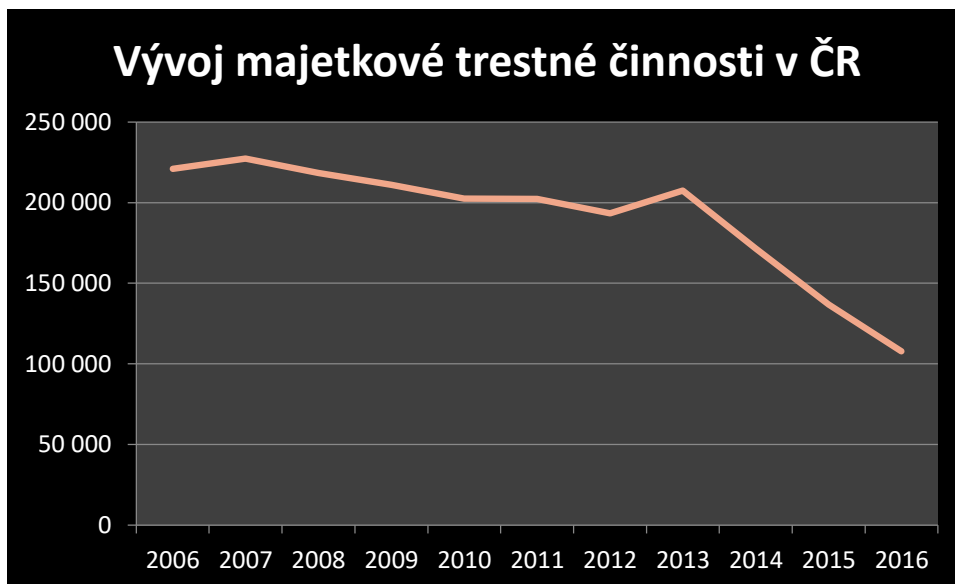

Při zkoumání statistických dat trestných činů proti majetku v celé ČR zjišťujeme, že nejvíce trestných činů bylo spácháno v roce 2007, a to v počtu 227 229. Majetková kriminalita začala v ČR oproti Příbramsku klesat až od roku 2013. Každý rok klesá o více než 30 000 trestných činů. V roce 2016 tak bylo

⁹¹ Vlastní sestavení grafu podle zdrojů Policie České republiky - Obvodní oddělení Příbram

spácháno za posledních deset let nejméně trestných činů proti majetku, a to v počtu 107 745.

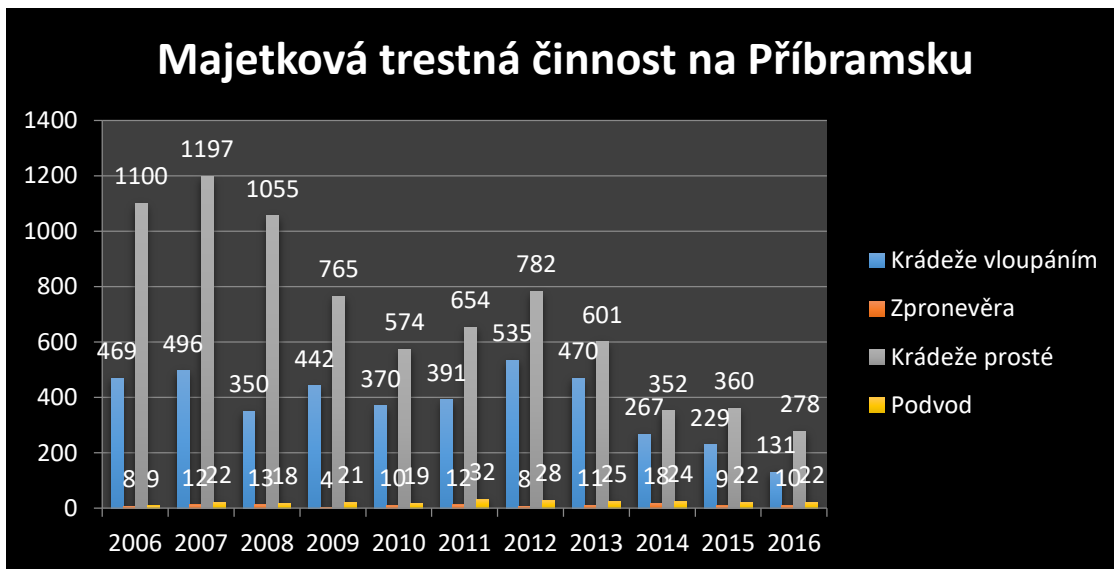
Graf č. 16: Vývoj majetkové trestné činnosti v ČR⁹²

V následujícím grafu porovnáваме druhy majetkových trestných činů na Příbramsku za posledních deset let. Mezi nejčastěji páchané trestné činy patří krádež, kterou dále rozdělíme na krádeže prosté a krádeže vloupáním, zpronevěru a podvod. V roce 2007 byl nejčastěji páchán trestný čin krádeže, přesněji krádeže prosté, a to v počtu 1 197. Naopak nejméně krádeží prostých bylo spácháno v roce 2016.

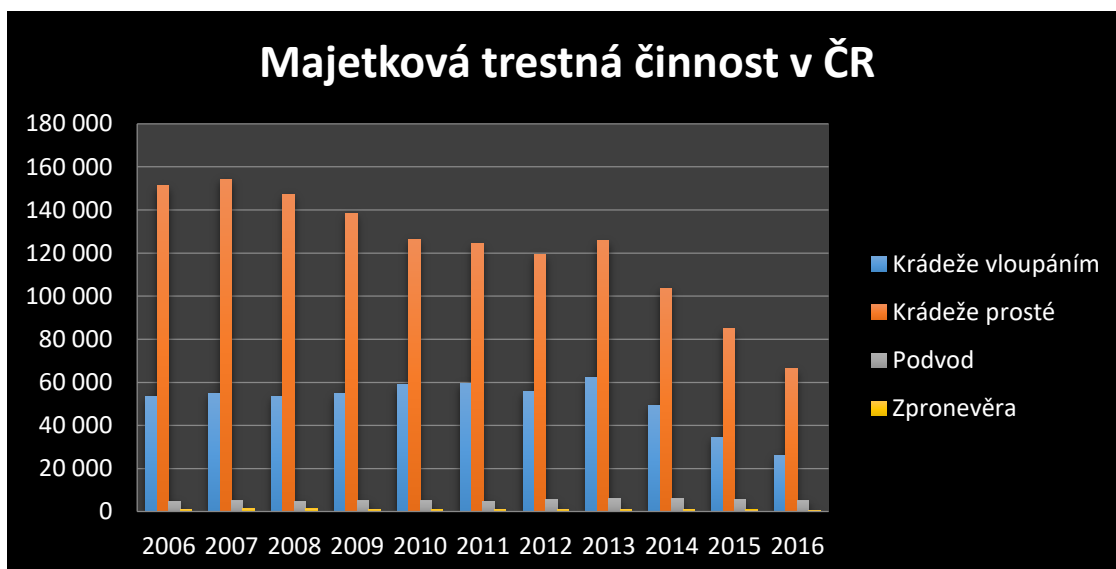
⁹² Vlastní sestavení grafu podle zdrojů Policie České republiky - Obvodní oddělení Příbram

Graf č. 17: Majetková trestná činnost na Příbramsku⁹³

V grafu č. 18 jsou zaznamenány druhy majetkových trestných činů v celé ČR za posledních deset let. Nejvíce krádeží prostých bylo uskutečněno v roce 2007, a to v počtu 154 207. Naopak nejméně krádeží prostých (v počtu 66 258) bylo spácháno v roce 2016. Trestný čin podvodu za posledních deset let spíše stoupl, ale nejvíce tohoto trestného činu bylo spácháno v roce 2014, a to v počtu 6 028. V současnosti se počet spáchaných činů podvodu drží na hranici 5 000 spáchaných činů.

Graf č. 18: Majetková trestná činnost v ČR⁹⁴

⁹³ Vlastní sestavení grafu podle zdrojů Policie České republiky - Obvodní oddělení Příbram

⁹⁴ Vlastní sestavení grafu podle zdrojů Policie České republiky - Obvodní oddělení Příbram

Závěr

Tato práce se zabývá majetkovými trestnými činy a zvláště pak trestným činem krádeže, který je zakotven a postihován v ustanovení § 205 trestního zákoníku.

Považuji toto téma za velice důležité a závažné, neboť krádeže tvoří dlouhodobě absolutně největší počet trestných činů páchaných v ČR, jak vyplývá z kriminalistických statistik. Objasněnost této trestné činnosti dosahuje pouze cca 25%.

Variabilita páchaní této trestné činnosti je obrovská; typologie krádeží rozeznává krádeže vloupáním, krádeže kapesní, krádeže motorových vozidel, krádeže volně odložených věcí, vykrádání bytů či chat, krádeže v obchodech, vykrádání automobilů, krádeže jízdních kol a další.⁹⁵ Vyšetřování a postihování případů krádeží stěžuje skutečnost, že zloději mají ve zvyku se na určité typy krádeží specializovat – hovoříme zde o tzv. perseveranci.⁹⁶ Neméně závažným problémem je, když je krádež prováděna organizovanou skupinou, neboť stejně jako u jakékoliv jiné lidské činnosti i u zločinu platí, že dělba práce a organizovaná synchronizovaná činnost má kapitální dopad na efektivitu prováděné činnosti.

Domnívám se, že cíl teoretické části práce, kterým bylo analyzovat a charakterizovat obecně právní úpravu majetkové trestné činnosti v trestním zákoníku se zvláštním zaměřením na analýzu a charakteristiku skutkové podstaty trestného činu krádeže, se mi podařilo naplnit.

Praktická část bakalářské práce byla zaměřena na statistické údaje Policie ČR. Byla vyhledána data z období let 2006 až 2016 s následným zpracováním do grafů, které objasňují vývojovou tendenci majetkové kriminality, což bylo dílčím cílem bakalářské práce. Ze zjištěných hodnot byl vyvozen závěr, že majetková kriminalita jak na Příbramsku, tak v celé ČR rapidně klesá. Praktická část byla dále zaměřena na dotazníkové šetření. Dotazníkovým šetřením byl zjištěn od obyvatelů Příbramska názor na majetkovou kriminalitu.

---

⁹⁵ SVATOŠ, Roman. *Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku*, 1. vydání, České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010, s. 105.

⁹⁶ více viz MUSIL, Jan a kol. *Kriminalistika*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2004, s. 450.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BERGER, Pavel. Úpadkové delikty, *Bulletin advokacie*, 2012, č. 9, ISSN 1210-6348.
2. HACKL, Vladimír, ŽDÁRSKÝ, Zbyněk. Ještě k distančnímu charakteru trestného činu zpronevěry, *Státní zastupitelství*, 2013, č. 1, ISSN 1214-3758.
3. HERCZEG, Jiří. K pojmu "úvěru" u trestného činu úvěrového podvodu, *Trestní právo*, 2004, č. 1, ISSN 1211-2860.
4. HERCZOG, Jiří. Legalizace výnosů z trestné činnosti a zdanění zisků z neidentifikovatelných zdrojů, *Bulletin advokacie*, 2015, č. 3, ISSN 1210-6348.
5. HERCZOG, Jiří. Několik poznámek k zavedení trestnosti přípravy u podílnictví a legalizace výnosů z trestné činnosti, *Trestní právo*, 2015, č. 2, ISSN 1211-2860.
6. HERICH, Lukáš. Ukládání výchovných opatření podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže, *Státní zastupitelství*, 2013, č. 4, ISSN 1214-3758.
7. HRUŠÁKOVÁ, Milana. Vybrané majetkové trestné činy v novém trestním zákoníku ve srovnání s aktuální úpravou, se zaměřením na nedbalostní trestné činy, *Bulletin advokacie*, 2009, č. 10, ISSN 1210-6348.
8. JANOUŠEK, Michal. Trestněprávní aspekty lichvy po rekodifikaci soukromého práva ve srovnání s německým pojetím trestného činu lichvy, *Státní zastupitelství*, 2015, č. 1, ISSN 1214-3758.
9. JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné*, 4. vydání, Praha: Leges, 2014. 976 s. ISBN 978-80-7502-044-4.
10. KRATOVCHVÍL, Vladimír. Svěřená věc nebo jiná majetková hodnota, *Státní zastupitelství*, 2016, č. 4, ISSN 1214-3758.
11. KRATOCHVÍL, Vladimír. Zpětná krádež podle trestního zákona a trestního zákoníku, *Trestněprávní revue*, 2011, č. 1, ISSN 1213-5313.
12. KUČHTA, Josef. Úprava majetkových trestných činů v novém trestním zákoníku, *Právní rozhledy*, 2010, č. 1, ISSN 1210-6410.
13. KUČHTA, Josef, PŮRY, František. Postih úpadkových deliktů podle nového trestního zákoníku s přihlédnutím k úpravě přípustného rizika, *Bulletin advokacie*, 2011, č. 9, ISSN 1210-6348.

14. LÁTAL, Jaroslav. Škoda z neoprávněného užívání cizích motorových vozidel, *Právní rozhledy*, 1994, č. 4, ISSN 1210-6410.
15. LAVICKÝ, Petr. *Občanský zákoník. Obecná část*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. 2380 s. ISBN 978-80-7400-529-9.
16. MUSIL, Jan a kol. *Kriminalistika*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2004. 583 s. ISBN 80-7179-878-9.
17. NOVOTNÝ, Oto. *Trestní právo hmotné I. Obecná část*, 1. vydání, Praha: Codex, 1992. 303 s. ISBN 80-901185-1-8.
18. PROUZA, Daniel. *Trestní zákoník*, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2010. 1248 s. ISBN 978-80-7400-187-1.
19. PŮRY, František. Poznámky k pojetí trestního práva jako „ultima ratio“. In: Vanduchová, Marie (ed.) *Pocta Otovi Novotnému k 80. narozeninám*, Praha: Wolters Kluwer, 2008. 491 s. ISBN 978-80-7357-365-2.
20. ŘÍHA, Jiří. Nové pojetí trestného činu krádeže, *Trestněprávní revue*, 2009, č. 10, ISSN 1213-5313.
21. SOKOL, Tomáš, SMEJKAL, Vladimír. Postih počítačové kriminality podle nového trestního zákona, *Právní rádce*, 2009, č. 7, ISSN 1210-6410.
22. SVATOŠ, Roman. *Kriminologie ve světle nového trestního zákoníku*, 1. vydání, České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. 174 s. ISBN 978-80-86708-21-8.
23. ŠABATA, Karel. Opuštění věci, ztráta věci a trestný čin zatajení věci, *Státní zastupitelství*, 2015, č. 6, ISSN 1214-3758.
24. ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník. Komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012. 2490 s. ISBN 978-80-7400-428-5.
25. ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek III*, 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2014. 1298 s. ISBN 978-80-7478-546-7.
26. TERYNGEL, Jiří. Krádež a její posuzování podle novely tr. zákona, *Právo a zákonnost*, 1992, č. 5, ISSN 1210-0900.
27. TERYNGEL, Jiří. Podvod podle § 250 tr. zák., *Právo a podnikání*, 1995, č. 4.
28. TICHÝ, Stanislav. Vybraná úskalí aplikace trestného činu zvýhodnění věřitele v praxi, *Státní zastupitelství*, 2013, č. 4, ISSN 1214-3758.
29. WAGNEROVÁ, Eliška a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*, 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2012. 906 s. ISBN 978-80-7357-750-6.

30. ZARIVNIJ, Petr. Trestní odpovědnost osob činných ve volených orgánech územních samosprávných celků, *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2016, č. 4, ISSN 1210-9126.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1961, částka 65, s. 485-512. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-140>>.
2. ČESKO. Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1987, částka 6, s. 214-227. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1987-20>>.
3. ČESKO. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1987, částka 35, s. 810-826. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>>.
4. ČESKO. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1993, částka 1, s. 3-16. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>>.
5. ČESKO. Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1993, částka 1, s. 17-23. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>>.
6. ČESKO. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1998, částka 39, s. 5366-5371. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>>.
7. ČESKO. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2006, částka 62, s. 2130-2217. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-182>>.
8. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 354-461. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.

9. ČESKO. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 87, s. 4038-4104. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-280>>.
10. ČESKO. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2011, částka 146, s. 5442-5453. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-418>>.
11. ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2012, částka 33, s. 1026-1365. Dostupné z WWW: < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>>.

Judikáty

1. Nález Ústavního soudu ze dne 1. února 1994, sp. zn. III. ÚS 23/93. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
2. Nález Ústavního soudu ze dne 2. června 2005, sp. zn. IV ÚS 469/04. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
3. Nález Ústavního soudu ze dne 17. dubna 2009, sp. zn. III. ÚS 1748/08. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
4. Nález Ústavního soudu ze dne 21. října 2008, sp. zn. V. ÚS 1735/07. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
5. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. května 2004, sp. zn. 7 Tdo 487/2004. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
6. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 8. února 2012, sp. zn. 5 Tdo 1440/2011. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
7. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. ledna 2005, sp. zn. 8 Tdo 1297/2004. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
8. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. září 2007, sp. zn. 8 Tdo 1092/2007. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
9. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. září 2001, sp. zn. 7 Tz 215/2001. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
10. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. srpna 1993, sp. zn. 3 To 47/93. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.

11. Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. listopadu 1990, sp. zn. 2 To 193/90. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
12. Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. září 1994, sp. zn. 3 To 322/94. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.

Judikáty Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu

1. R 31/1972. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
2. R 21/1972-I. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
3. R 17/1974. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
4. R 22/1991. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
5. R 45/1994-II. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.
6. R 22/1997. Dostupné v Automatizovaném systému právních informací.

Ostatní zdroje

- Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb.. Dostupné online z <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=74569>.
- Výkladové stanovisko Nejvyššího státního zástupce č. 3/2011 ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k otázce jednočinného souběhu trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 trestního zákoníku s trestným činem dotačního podvodu podle § 212 trestního zákoníku a jednočinného souběhu trestného činu poškození finančních zájmů Evropských společenství podle § 260 trestního zákoníku s trestným činem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku. Dostupné online z http://www.nsz.cz/images/stories/PDF/Stanoviska_hmot/2011/3_2011.pdf.

Seznam zkratek

ČR – Česká republika

TZ – trestní zákoník

Sb. – sbírka

č. - číslo

odst. – odstavec

čl. – článek

písm. – písmeno

kap. – kapitola

Seznam grafů

Graf č. 1: Pohlaví respondentů

Graf č. 2: Věk respondentů

Graf č. 3: Bydliště respondentů

Graf č. 4: Aktuálnost majetkové kriminality

Graf č. 5: Příčiny páchaní majetkové trestné činnosti

Graf č. 6: Pojištění vlastního majetku proti vloupání či krádeži

Graf č. 7: Důvod nepojištění majetku

Graf č. 8: Oběť majetkové trestné činnosti souhrnně

Graf č. 9: Oběť majetkové trestné činnosti podle druhu

Graf č. 10: Majetková trestná činnost v okolí

Graf č. 11: Spáchaná majetková trestná činnost

Graf č. 12: Potrestání za spáchaný trestný majetkový čin

Graf č. 13: Tresty za majetkovou trestnou činnost

Graf č. 14: Prevence majetkové trestné činnosti

Graf č. 15: Vývoj majetkové trestné činnosti na Příbramsku

Graf č. 16: Vývoj majetkové trestné činnosti v ČR

Graf č. 17: Majetková trestná činnost na Příbramsku

Graf č. 18: Majetková trestná činnost v ČR

Přílohy

Příloha č. 1: Dotazník předložený respondentům v dotazníkovém šetření

Majetková trestná činnost na Příbramsku – DOTAZNÍK

Dobrý den,

Jmenuji se Veronika Voborská a jsem studentkou 3. ročníku Vysoké školy evropských a regionálních studií, z.ú. oboru Bezpečnostně právní činnost. Ráda bych Vás požádala o vyplnění anonymního dotazníku, z něhož odpovědi využiji pouze ke zpracování statistik do mé bakalářské práce s názvem Majetková trestná činnost na Příbramsku. Prosím o vyplnění pravdivých informací.

Předem děkuji za vyplnění dotazníku.

1. Pohlaví:

- Muž
- Žena

2. Věk:

- do 18 let
- 19 – 30
- 31 – 45
- 46 – 60
- 61 a více

3. Lokalita, kde bydlíte, má kolik obyvatel?

- obec do 1.000 obyvatel
- město do 10.000 obyvatel
- město do 100.000 obyvatel

4. Je podle Vás problematika majetkové kriminality aktuální problém?

- Ano
- Ne

5. Co má podle Vás největší vliv na páčání majetkové trestné činnosti?

- Sociální rozdíly
- Vliv okolí
- Vliv rodiny
- Vliv kamarádů
- Užívání návykových látek
- Jiné: .....

6. Máte pojištěný majetek proti vloupání/krádeži? (pokud ne z jakého důvodu?)

- Ano
- Ne,.....
.....

7. Stali jste se někdy obětí majetkové trestné činnosti? (pokud ano, uveďte jaké?)

- Ano,
.....
- Ne

8. Páchal někdo ve Vašem okolí majetkovou trestnou činnost? (pokud ano, uveďte jakou?)

- Ano,
.....
- Ne

9. Byl za tuto trestnou činnost potrestán? (odpovídejte, pokud jste na předchozí otázku odpověděli ano)

- Ano, jak:
.....
- Ne

10. Jsou tresty za trestnou činnost proti majetku podle Vás dostatečné?

- Ne, měly by být přísnější
- Ano, jsou dostatečné

11. Jaká by byla podle Vás neúčinnější prevence na předcházení majetkové kriminality?

.....